ธนาคารแห่งประเทศไทย

2 เมษายน 2563

เรียน ผู้จัดการ

สถาบันการเงินทุกแห่ง

ที่ ฝนส.(21)ว. 1 /2563 เรื่อง นำส่งประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยจำนวน 2 ฉบับ

ธนาคารแห่งประเทศไทยขอนำส่งประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย จำนวน 2 ฉบับ ซึ่งได้ลงประกาศในราชกิจจานุเบกษาฉบับประกาศและงานทั่วไป เล่ม 137 ตอนพิเศษ 67 ง ลงวันที่ 23 มีนาคม 2563 แล้ว และจะมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป ดังนี้

1. ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยที่ สนส. 3/2563 เรื่อง หลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับธนาคารพาณิชย์ โดย Standardised Approach (วิธี SA) (ฉบับที่ 2) และ

2. ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยที่ สนส. 4/2563 เรื่อง หลักเกณฑ์การดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องเพื่อรองรับสถานการณ์ด้านสภาพคล่องที่มีความรุนแรง (Liquidity Coverage Ratio: LCR) (ฉบับที่ 2)

สาระสำคัญในการปรับปรุงประกาศทั้ง 2 ฉบับดังกล่าว เนื่องมาจากสถานะของสินทรัพย์บางรายการได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมที่ธนาคารแห่งประเทศไทยได้กำหนด ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงปรับปรุงประกาศที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เหมาะสมมากยิ่งขึ้น โดยยังคงยึดหลักการเดิมในการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตและการดำรง Liquidity Coverage Ratio

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและถือปฏิบัติ

ขอแสดงความนับถือ

ปรียานุช จึงประเสริฐ

(นางสาวปรียานุช จึงประเสริฐ)
ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายนโยบายการกำกับสถาบันการเงิน
ผู้ว่าการแทน

สิ่งที่ส่งมาด้วย ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยตามที่ได้กล่าวถึงข้างต้นจำนวน 2 ฉบับ

ฝ่ายนโยบายการกำกับสถาบันการเงิน
โทรศัพท์ 0 2283 5874, 0 2283 5307
โทรสาร 0 2283 5983

หมายเหตุ [ ] ธนาคารแห่งประเทศไทยจะจัดให้มีการประชุมชี้แจง ในวันที่ ..... ณ .....
[X] ไม่มีการจัดประชุมชี้แจง

ฝนสว 00-งท00001-2563002

งท 000	วันที่ 2 เม.ย. 2563

ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย
ที่ สนส. 4/2563
เรื่อง หลักเกณฑ์การดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องเพื่อรองรับสถานการณ์ด้านสภาพคล่องที่มีความรุนแรง (Liquidity Coverage Ratio: LCR) (ฉบับที่ 2)

---

1. เหตุผลในการออกประกาศ

ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ออกหลักเกณฑ์การดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องเพื่อรองรับสถานการณ์ด้านสภาพคล่องที่มีความรุนแรง (Liquidity Coverage Ratio: LCR) (หลักเกณฑ์ LCR) โดยอ้างอิงหลักเกณฑ์ Basel III: The Liquidity Coverage Ratio and liquidity risk monitoring tools ของ Basel Committee on Banking Supervision เพื่อให้ธนาคารพาณิชย์มีสินทรัพย์สภาพคล่องที่เปลี่ยนเป็นเงินสดได้อย่างรวดเร็ว เพียงพอรองรับการไหลออกของแหล่งเงินและภาระผูกพันต่าง ๆ ภายใต้สถานการณ์ด้านสภาพคล่องที่อาจมีความรุนแรง ซึ่งจะช่วยลดโอกาสที่ธนาคารพาณิชย์หนึ่ง ๆ จะเป็นต้นเหตุของปัญหาด้านสภาพคล่องของระบบสถาบันการเงิน และช่วยสร้างความเชื่อมั่นต่อสถาบันการเงินให้กับประชาชนได้

อย่างไรก็ดี หลักเกณฑ์ LCR มีเนื้อหาบางส่วนอ้างอิงประเภทของคู่สัญญาตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับธนาคารพาณิชย์โดย Standardised Approach (วิธี SA) และอ้างอิงถึงประเภทสินทรัพย์และภาระผูกพันทางการเงินตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การจัดชั้นและการกันเงินสำรองของสถาบันการเงิน โดยธนาคารแห่งประเทศไทยได้ปรับปรุงประกาศทั้งสองฉบับดังกล่าว ในครั้งนี้ ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงได้ปรับปรุงหลักเกณฑ์ LCR เพื่อให้ประเภทของคู่สัญญา และประเภทสินทรัพย์และภาระผูกพันทางการเงินสอดคล้องกับประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยทั้งสองฉบับดังกล่าวข้างต้น โดยธนาคารแห่งประเทศไทยยังคงยึดหลักการเดิมของการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องเพื่อรองรับสถานการณ์ด้านสภาพคล่องที่มีความรุนแรง

2. อำนาจตามกฎหมาย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 63 และมาตรา 64 แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 ธนาคารแห่งประเทศไทยออกหลักเกณฑ์การดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องเพื่อรองรับสถานการณ์ด้านสภาพคล่องที่มีความรุนแรง (Liquidity Coverage Ratio: LCR) (ฉบับที่ 2) ให้ธนาคารพาณิชย์ถือปฏิบัติตามที่กำหนดในประกาศฉบับนี้

ฝนสป10-คส32001-256303 06

คส 320	วันที่ 6 มี.ค. 2563

3. ประกาศที่แก้ไข

3.1 ยกเลิกเอกสารแนบ 1 สินทรัพย์สภาพคล่อง (High-quality liquid assets: HQLA) ของประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยที่ สนส. 9/2558 เรื่อง หลักเกณฑ์การดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องเพื่อรองรับสถานการณ์ด้านสภาพคล่องที่มีความรุนแรง (Liquidity Coverage Ratio: LCR) ลงวันที่ 27 พฤษภาคม 2558 และให้ใช้เอกสารแนบ 1 ที่แนบท้ายประกาศฉบับนี้แทน

3.2 ยกเลิกเอกสารแนบ 2 ประมาณการกระแสเงินสดไหลออกสุทธิ (Net cash outflow) ของประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยที่ สนส. 9/2558 เรื่อง หลักเกณฑ์การดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องเพื่อรองรับสถานการณ์ด้านสภาพคล่องที่มีความรุนแรง (Liquidity Coverage Ratio: LCR) ลงวันที่ 27 พฤษภาคม 2558 และให้ใช้เอกสารแนบ 2 ที่แนบท้ายประกาศฉบับนี้แทน

4. ขอบเขตการบังคับใช้

ประกาศฉบับนี้ให้ใช้บังคับกับธนาคารพาณิชย์ตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงินทุกแห่ง

5. วันเริ่มต้นบังคับใช้

ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 6 มีนาคม 2563

(นายวิรไท สันติประภพ)
ผู้ว่าการ
ธนาคารแห่งประเทศไทย

ฝ่ายนโยบายการกำกับสถาบันการเงิน
โทรศัพท์ 0 2283 6725, 0 2283 5302

สินทรัพย์สภาพคล่อง
(High-quality liquid assets: HQLA)

สินทรัพย์สภาพคล่องตามหลักเกณฑ์ LCR ควรมีลักษณะตามคุณสมบัติที่กำหนดในข้อ I. คุณสมบัติของสินทรัพย์สภาพคล่อง (Characteristics) โดยธนาคารแห่งประเทศไทยได้กำหนดประเภทสินทรัพย์ที่เข้าข่ายเป็นสินทรัพย์สภาพคล่องและวิธีการคำนวณปริมาณสินทรัพย์สภาพคล่องตามหลักเกณฑ์ LCR ในข้อ II. หลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์สภาพคล่อง

ทั้งนี้ สินทรัพย์สภาพคล่องที่ธนาคารพาณิชย์นำมาใช้ในการคำนวณอัตราส่วน LCR จะต้องสามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้จริง โดยต้องผ่านเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำในข้อ III. มาตรฐานขั้นต่ำด้านปฏิบัติการ (Operational requirements) และให้ธนาคารพาณิชย์คำนึงถึงความเสี่ยงซึ่งอาจเกิดขึ้นจากการกระจุกตัวของสินทรัพย์สภาพคล่องตามแนวทางในข้อ IV. การกระจายตัวของสินทรัพย์สภาพคล่อง (Diversification) ด้วย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

I. คุณสมบัติของสินทรัพย์สภาพคล่อง (Characteristics)

สินทรัพย์สภาพคล่องควรเป็นสินทรัพย์ที่ธนาคารพาณิชย์สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดผ่านตลาดรองได้แม้ในภาวะวิกฤต โดยเฉพาะสถานการณ์ด้านสภาพคล่องที่มีความรุนแรง ทั้งจากธุรกรรมขายขาด (Outright) หรือธุรกรรมซื้อคืน (Repo) โดยไม่สูญเสียมูลค่าอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งสามารถพิจารณาได้จากการมีคุณสมบัติ 2 ข้อหลัก ได้แก่ 1. คุณสมบัติขั้นพื้นฐาน (Fundamental characteristics) และ 2. คุณสมบัติด้านตลาด (Market-related characteristics) ดังนี้

1. คุณสมบัติขั้นพื้นฐาน (Fundamental characteristics)

1.1 มีความเสี่ยงต่ำ

สินทรัพย์ที่มีความเสี่ยงต่ำมักจะมีสภาพคล่องมากกว่าสินทรัพย์ที่มีความเสี่ยงสูง ดังนั้น สินทรัพย์สภาพคล่องจึงควรมีลักษณะ เช่น การเป็นตราสารที่ได้รับการจัดอันดับเครดิตอยู่ในเกณฑ์ดี ไม่เป็นตราสารด้อยสิทธิ มีความอ่อนไหวต่ำต่อการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ย (Low duration) มีความอ่อนไหวต่ำต่ออัตราเงินเฟ้อ (Low inflation risk) มีความเสี่ยงด้านกฎหมายต่ำ (Low legal risk) และอยู่ในสกุลเงินที่สามารถแปลงมูลค่าเป็นสกุลเงินที่ต้องการได้อย่างรวดเร็วโดยไม่สูญเสียมูลค่ามากนัก (Low exchange rate risk) เป็นต้น

1.2 สามารถประเมินมูลค่าได้ง่าย

สินทรัพย์ที่สามารถวัดมูลค่าได้อย่างแน่นอนและได้รับการยอมรับในตลาดมักจะมีสภาพคล่องสูงเนื่องจากทำให้การซื้อขายตกลงกันได้อย่างรวดเร็ว ดังนั้น โดยทั่วไปแล้วสินทรัพย์สภาพคล่องจึงต้องเป็นผลิตภัณฑ์ที่ไม่ซับซ้อน สามารถใช้ข้อมูลที่มีอยู่ในตลาด (Public Information) มาใช้คำนวณหามูลค่าได้ โดยใช้สูตรหรือวิธีการที่เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไป ซึ่งไม่ใช่วิธีการคำนวณที่ซับซ้อน

1.3 มีค่าสหสัมพันธ์ (Correlation) ต่ำเมื่อเทียบกับสินทรัพย์ที่จะมีความเสี่ยงสูงในภาวะวิกฤต

สินทรัพย์สภาพคล่องไม่ควรมี Wrong-way risk กล่าวคือ ความเสี่ยงของสินทรัพย์แปรผันตามปัจจัยความเสี่ยงด้านตลาดในภาวะวิกฤต เช่น ตราสารที่ออกโดยสถาบันการเงินมักจะมีความเสี่ยงด้านสภาพคล่องเชิงตลาด (Market liquidity risk) สูงในช่วงที่เกิดวิกฤตสถาบันการเงิน

1.4 จดทะเบียนอยู่ในตลาดขนาดใหญ่ที่เป็นที่รู้จัก

สินทรัพย์ที่จดทะเบียนอยู่ในตลาดจะช่วยเพิ่มความโปร่งใสของราคาและข้อมูลเกี่ยวกับสินทรัพย์

2. คุณสมบัติด้านตลาด (Market-related characteristics)

2.1 มีการซื้อขายอย่างสม่ำเสมอในตลาดรองที่มีขนาดใหญ่

สินทรัพย์สภาพคล่องควรมีการซื้อขายในตลาดรองทั้งแบบ Outright หรือ Repo อย่างสม่ำเสมอ ซึ่งสามารถพิจารณาได้จากการมีส่วนต่างระหว่างราคาเสนอซื้อและราคาเสนอขายในระดับต่ำ (Low bid-ask spread) หรือ มีปริมาณการซื้อขายสูง (High trading volume) รวมถึงการมีผู้เล่นในตลาดจำนวนมากและหลากหลาย ซึ่งจะช่วยลดความเสี่ยงด้านการกระจุกตัวและช่วยเพิ่มความน่าเชื่อถือของสภาพคล่องในตลาด นอกจากนี้ ตลาดซื้อขายควรมีโครงสร้างพื้นฐานที่รองรับการทำธุรกรรมทางการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Robust market infrastructure) ตลอดจนการมีผู้สร้างตลาด (Market makers) หลายรายซึ่งจะช่วยรักษาสภาพคล่องของตลาดได้ในสถานการณ์วิกฤต

2.2 มีความผันผวนต่ำ

สินทรัพย์สภาพคล่องควรมีความผันผวนของราคาต่ำแม้ในภาวะวิกฤต กล่าวคือ ราคาของสินทรัพย์ไม่ผันผวนและไม่มีแนวโน้มที่ราคาจะลดลงอย่างรวดเร็ว ทำให้มีความเป็นไปได้ต่ำที่สินทรัพย์ดังกล่าวจะถูก Forced sale ในภาวะวิกฤต

2.3 เป็นที่ต้องการในภาวะวิกฤต (Flight to quality)

สินทรัพย์สภาพคล่องควรมีข้อมูลในอดีตที่แสดงให้เห็นว่าเป็นกลุ่มสินทรัพย์ที่ผู้เล่นในตลาดมีแนวโน้มเข้าถือครองในภาวะวิกฤต โดยอาจพิจารณาได้จากค่าสหสัมพันธ์ระหว่างสภาพคล่องของสินทรัพย์ดังกล่าวและการเกิดวิกฤตระบบสถาบันการเงิน

ด้วยคุณสมบัติข้างต้น สินทรัพย์ที่มีคุณภาพสูงจะถูกคาดหวังให้คงความสามารถในการหาสภาพคล่องได้ดีแม้ในภาวะวิกฤต ทั้งวิกฤตที่เกิดขึ้นเฉพาะรายธนาคารพาณิชย์ (Idiosyncratic) และภาวะวิกฤตทั้งระบบ (Market stress) ในขณะที่สินทรัพย์ที่มีคุณภาพต่ำจะมีความสามารถในการเปลี่ยนเป็นเงินต่ำ และธนาคารพาณิชย์อาจต้องยอมรับอัตราส่วนลดที่สูงหากนำสินทรัพย์ดังกล่าวไปหาสภาพคล่องในภาวะวิกฤตเพื่อชดเชยกับความเสี่ยงด้านตลาดที่สูงขึ้น ในกรณีดังกล่าวไม่เพียงแต่จะทำให้ตลาดสูญเสียความเชื่อมั่นต่อธนาคารพาณิชย์ แต่ยังส่งผลกระทบต่อธนาคารพาณิชย์อื่นที่ถือสินทรัพย์สภาพคล่องประเภทเดียวกันเนื่องจากการขาดทุนจากการประเมินมูลค่ายุติธรรม (Mark to market losses) ซึ่งอาจทำให้ธนาคารพาณิชย์ต้องเร่งขายสินทรัพย์ออกไปเพื่อปรับฐานะสภาพคล่อง

ตนเองโดยยอมรับอัตราส่วนลดที่สูง และส่งผลให้สภาพคล่องของสินทรัพย์ดังกล่าวในตลาดรองหายไปอย่างรวดเร็ว

สินทรัพย์สภาพคล่องตามหลักเกณฑ์ LCR (ยกเว้น สินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 2B) จึงควรเป็นกลุ่มสินทรัพย์ที่มีคุณสมบัติในการใช้เป็นหลักประกันในการทำธุรกรรมเพื่อหาสภาพคล่องระหว่างวัน (Intraday Liquidity Facilities: ILF) และธุรกรรมการกู้ยืมระยะข้ามคืน (Overnight liquidity facilities) กับธนาคารกลางได้ เนื่องจากในภาวะวิกฤต ธนาคารพาณิชย์จะสามารถใช้กลุ่มสินทรัพย์ดังกล่าวหาสภาพคล่องได้โดยไม่ทำให้เกิดผลเสียหายต่อระบบการเงินโดยรวม

II. หลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์สภาพคล่อง (ประเภทสินทรัพย์ และวิธีการคำนวณ)

1. ประเภทสินทรัพย์สภาพคล่อง

สินทรัพย์สภาพคล่องที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด แบ่งออกเป็น 2 ประเภทหลัก ดังนี้

1.1 สินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 1

1.1.1 เงินสด ทุกสกุลเงิน

1.1.2 เงินฝากและเงินสำรองที่ธนาคารกลาง ทุกสกุลเงิน

1.1.3 ตราสารหนี้ที่ออกหรือค้ำประกัน โดยรัฐบาล ธนาคารกลาง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ธนาคารเพื่อการชำระเงินระหว่างประเทศ (Bank for International Settlements) กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund) ธนาคารกลางสหภาพยุโรป (European Central Bank) สหภาพยุโรป (European Community) หรือธนาคารเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ (Multilateral Development Banks: MDBs) ที่ได้รับน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 0[1] ตามหลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตโดยวิธี Standardised Approach (วิธี SA) ทั้งนี้ ไม่รวมถึงตราสารหนี้ที่ออกโดยธนาคารพาณิชย์ บริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ ซึ่งรวมถึงสำนักงานใหญ่และสาขาอื่น บริษัทแม่ บริษัทร่วม และบริษัทลูก ทั้งที่อยู่ในประเทศไทยและต่างประเทศ บริษัทเงินทุน บริษัทเครดิตฟองซิเอร์ และบริษัทอื่นที่ประกอบธุรกิจทางการเงิน[2]

ในการพิจารณานับตราสารหนี้ข้างต้น ให้ธนาคารพาณิชย์สามารถนับตราสารหนี้ที่ออกเป็นสกุลเงินบาท หรือสกุลเงินท้องถิ่นของประเทศที่ธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศไทยไปมีสาขาจัดตั้งอยู่ได้ไม่จำกัดปริมาณ และนับตราสารหนี้ข้างต้นในสกุลเงินต่างประเทศอื่น ๆ ได้ไม่เกินกระแสเงินสดไหลออกสุทธิ (Stressed net cash outflow) ในสกุลเงินนั้น

---

[1] ไม่รวมถึงการกำหนดน้ำหนักความเสี่ยงโดยใช้ Preferential risk weight

[2] ให้ธนาคารพาณิชย์อ้างอิงคำจำกัดความ “ธุรกิจทางการเงิน” ตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วย**หลักเกณฑ์การกำกับดูแลโครงสร้างและขอบเขตธุรกิจของกลุ่มธุรกิจทางการเงิน** ทั้งนี้ ในกรณีที่ตราสารหนี้ซึ่งผู้ถือมีสิทธิไล่เบี้ย (recourse) สถาบันการเงิน และบริษัทอื่นที่ประกอบธุรกิจทางการเงิน เช่น ตราสารหนี้ที่ออกโดยสถาบันการเงินที่ได้รับการค้ำประกันจากรัฐบาล จะไม่ถูกจัดเป็นสินทรัพย์สภาพคล่อง

สำหรับตราสารหนี้สกุลเงินต่างประเทศอื่นที่ธนาคารพาณิชย์ไม่มี Stressed net cash outflow ในสกุลเงินนั้น ให้ธนาคารพาณิชย์สามารถนับเป็นสินทรัพย์สภาพคล่องเพิ่มเติมได้เฉพาะตราสารหนี้ที่ออกโดยรัฐบาลหรือธนาคารกลางที่ออกเป็นสกุลเงินท้องถิ่นของประเทศนั้น หรือสกุลเงินอื่นตามที่กำหนด[3] และให้จัดตราสารหนี้ดังกล่าวเป็นสินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 2A

1.1.4 ตราสารหนี้ที่ออก หรือค้ำประกันโดยรัฐบาลไทยหรือธนาคารแห่งประเทศไทย[4] ซึ่งไม่รวมถึงตราสารหนี้ที่ออกโดยธนาคารพาณิชย์ บริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ ซึ่งรวมถึงสำนักงานใหญ่และสาขาอื่น บริษัทแม่ บริษัทร่วม และบริษัทลูก ทั้งที่อยู่ในประเทศไทยและต่างประเทศ บริษัทเงินทุน บริษัทเครดิตฟองซิเอร์ และบริษัทอื่นที่ประกอบธุรกิจทางการเงิน[2] หรือตราสารหนี้ที่ออกโดยรัฐบาลหรือธนาคารกลางของประเทศที่ไม่ได้รับน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 0 ตามหลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตโดยวิธี SA แต่เป็นประเทศที่ธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศไทยไปมีสาขาจัดตั้งอยู่ โดยแบ่งเป็น 2 กรณี ดังนี้

1.1.4.1 ตราสารหนี้สกุลเงินบาทที่ออก หรือค้ำประกันโดยรัฐบาลไทยหรือธนาคารแห่งประเทศไทย หรือตราสารหนี้ที่ออกเป็นสกุลเงินท้องถิ่นโดยรัฐบาลหรือธนาคารกลางของประเทศที่ธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศไทยไปมีสาขาจัดตั้งอยู่ ให้สามารถนับได้ไม่จำกัดปริมาณ

1.1.4.2 ตราสารหนี้สกุลเงินต่างประเทศที่ออก หรือค้ำประกันโดยรัฐบาลไทยหรือธนาคารแห่งประเทศไทย หรือตราสารหนี้ที่ออกเป็นสกุลเงินต่างประเทศโดยรัฐบาลหรือธนาคารกลางของประเทศที่ธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศไทยไปมีสาขาจัดตั้งอยู่ ซึ่งไม่ใช่สกุลเงินท้องถิ่นของประเทศนั้น ให้นับได้ไม่เกิน Stressed net cash outflow ในสกุลเงินต่างประเทศดังกล่าวซึ่งเกิดจากการทำธุรกรรมของธนาคารพาณิชย์ในประเทศนั้น ๆ

1.2 สินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 2

แบ่งออกเป็น 2 ประเภทย่อย ดังนี้

1.2.1 สินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 2A

1.2.1.1 ตราสารหนี้ที่ออก หรือค้ำประกันโดยรัฐบาล ธนาคารกลาง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือธนาคารเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ ที่ได้รับน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 20[1] ตามหลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตโดยวิธี SA ทั้งนี้ ไม่รวมถึงตราสารหนี้ที่ออกโดยธนาคารพาณิชย์ บริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ ซึ่งรวมถึงสำนักงานใหญ่และสาขาอื่น บริษัทแม่ บริษัทร่วม และบริษัทลูก ทั้งที่อยู่ในประเทศไทยและต่างประเทศ บริษัทเงินทุน บริษัทเครดิตฟองซิเอร์ และบริษัทอื่นที่ประกอบธุรกิจทางการเงิน[2]

---

[3] หมายถึงตราสารหนี้ที่ออกเป็นสกุลเงินดอลลาร์สหรัฐอเมริกา ปอนด์สเตอร์ลิง ยูโร เยน และหยวน เท่านั้น

[4] หมายรวมถึงคู่สัญญาที่ถูกจัดประเภทเป็นลูกหนี้รัฐบาล และธนาคารกลางตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตโดยวิธี SA

ในการพิจารณานับตราสารหนี้ข้างต้น ให้ธนาคารพาณิชย์สามารถนับตราสารหนี้ที่ออกเป็นสกุลเงินบาท หรือสกุลเงินท้องถิ่นของประเทศที่ธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศไทยไปมีสาขาจัดตั้งอยู่ได้ไม่จำกัดปริมาณ และนับตราสารหนี้ข้างต้นในสกุลเงินต่างประเทศอื่น ๆ ได้ไม่เกิน Stressed net cash outflow ในสกุลเงินนั้น

สำหรับตราสารหนี้สกุลเงินต่างประเทศอื่นที่ธนาคารพาณิชย์ไม่มี Stressed net cash outflow ในสกุลเงินนั้น ให้ธนาคารพาณิชย์สามารถนับเป็นสินทรัพย์สภาพคล่องเพิ่มเติมได้เฉพาะตราสารหนี้ที่ออกโดยรัฐบาลหรือธนาคารกลางที่ออกเป็นสกุลเงินท้องถิ่นของประเทศนั้น หรือสกุลเงินอื่นตามที่กำหนด[3] และให้จัดตราสารหนี้ดังกล่าวเป็นสินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 2B

1.2.1.2 ตราสารหนี้ที่ออกโดยธุรกิจเอกชน[5] โดยตราสารดังกล่าวต้องได้รับการจัดอันดับเครดิตไม่ต่ำกว่า AA-[6] หรือเทียบเท่า และผู้ออกตราสารต้องไม่ใช่ ธนาคารพาณิชย์ บริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ ซึ่งรวมถึงสำนักงานใหญ่และสาขาอื่น บริษัทแม่ บริษัทร่วม และบริษัทลูก ทั้งที่อยู่ในประเทศไทยและต่างประเทศ บริษัทเงินทุน บริษัทเครดิตฟองซิเอร์ และบริษัทอื่นที่ประกอบธุรกิจทางการเงิน[2]

1.2.1.3 ตั๋วสัญญาใช้เงินซึ่งออกโดยกระทรวงการคลัง

1.2.1.4 ตราสารหนี้ที่ออกโดยรัฐวิสาหกิจหรือสถาบันการเงินเฉพาะกิจ[7] ที่กระทรวงการคลังไม่ค้ำประกันเงินต้นและดอกเบี้ย และตราสารหรือผู้ออกต้องได้รับการจัดอันดับเครดิตไม่ต่ำกว่า A[6] หรือเทียบเท่า ทั้งนี้ ในกรณีไม่มีการจัดอันดับเครดิต ต้องมีสถานะดำเนินงานเป็น “ไม่มีปัญหา” ตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจกำหนด

1.2.1.5 หุ้นกู้มีประกัน (Covered bond) ที่ได้รับการจัดอันดับเครดิตไม่ต่ำกว่า AA-[6] หรือเทียบเท่า และผู้ออกไม่ใช่ธนาคารพาณิชย์เอง หรือบริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินของธนาคารพาณิชย์นั้น ซึ่งรวมถึงสำนักงานใหญ่และสาขาอื่น บริษัทแม่ บริษัทร่วม และบริษัทลูก ทั้งที่อยู่ในประเทศไทยและต่างประเทศ

---

[5] ให้ธนาคารพาณิชย์อ้างอิงคำจำกัดความ “ธุรกิจเอกชน” ตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตโดยวิธี SA

[6] ในกรณีที่ไม่มี Long-term rating ให้ธนาคารพาณิชย์สามารถใช้ Short-term rating ที่ได้รับการจัดอันดับเครดิตอย่างน้อยเทียบเท่าอันดับเครดิตตามที่กำหนด ทั้งนี้ ในการอ้างอิง rating ตราสารหนี้ ธนาคารแห่งประเทศไทยอนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์สามารถใช้ Local-scale rating ที่ได้รับจาก ECAIs ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยหรือหน่วยงานกำกับดูแลสถาบันการเงินในประเทศนั้น ๆ ให้ความเห็นชอบได้ โดยธนาคารพาณิชย์สามารถนับตราสารหนี้ที่ได้รับการจัดอันดับเครดิตตามที่หลักเกณฑ์กำหนดที่ออกเป็นสกุลเงินบาทได้ไม่จำกัดปริมาณและนับตราสารหนี้ที่ออกเป็นสกุลเงินต่างประเทศได้เฉพาะกรณีที่ตราสารหนี้ดังกล่าวออกเป็นสกุลเงินท้องถิ่นของประเทศที่ธนาคารพาณิชย์ไปมีสาขาจัดตั้ง โดยนับได้ไม่เกินกระแสเงินสดไหลออกสุทธิ (Stressed net cash outflow) ในสกุลเงินต่างประเทศดังกล่าวซึ่งเกิดจากการทำธุรกรรมของธนาคารพาณิชย์ในประเทศนั้น ๆ

[7] **สถาบันการเงินที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น ตามรายชื่อของผู้ออกหลักทรัพย์ที่สถาบันการเงินสามารถนำมาใช้เป็นสินทรัพย์หลักประกันได้ตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยประเภทสินทรัพย์หลักประกัน ตามระเบียบธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยการกู้ยืมเงินจากธนาคารแห่งประเทศไทยด้วยวิธีขายสินทรัพย์หลักประกันชั้นหนึ่งโดยมีสัญญาว่าจะซื้อคืน**

1.2.2 สินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 2B

1.2.2.1 ตราสารหนี้ที่ออก หรือค้ำประกันโดยรัฐบาล ธนาคารกลาง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือธนาคารเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ ที่ได้รับน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 50 ตามหลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตโดยวิธี SA ทั้งนี้ ไม่รวมถึงตราสารหนี้ที่ออกโดยธนาคารพาณิชย์ บริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ ซึ่งรวมถึงสำนักงานใหญ่และสาขาอื่น บริษัทแม่ บริษัทร่วม และบริษัทลูก ทั้งที่อยู่ในประเทศไทยและต่างประเทศ บริษัทเงินทุน บริษัทเครดิตฟองซิเอร์ และบริษัทอื่นที่ประกอบธุรกิจทางการเงิน[2]

ในการพิจารณานับตราสารหนี้ข้างต้น ให้ธนาคารพาณิชย์สามารถนับตราสารหนี้ที่ออกเป็นสกุลเงินบาท หรือสกุลเงินท้องถิ่นของประเทศที่ธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศไทยไปมีสาขาจัดตั้งอยู่ได้ไม่จำกัดปริมาณ และนับตราสารหนี้ข้างต้น ในสกุลเงินต่างประเทศอื่น ๆ ได้ไม่เกิน Stressed net cash outflow ในสกุลเงินนั้น

1.2.2.2 ตราสารหนี้ที่ออกโดยธุรกิจเอกชน[5] โดยตราสารดังกล่าวต้องได้รับการจัดอันดับเครดิตตั้งแต่ A ถึง A+[6] หรือเทียบเท่า และผู้ออกตราสารต้องไม่ใช่ ธนาคารพาณิชย์ บริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ ซึ่งรวมถึงสำนักงานใหญ่และสาขาอื่น บริษัทแม่ บริษัทร่วม และบริษัทลูก ทั้งที่อยู่ในประเทศไทยและต่างประเทศ บริษัทเงินทุน บริษัทเครดิตฟองซิเอร์ และบริษัทอื่นที่ประกอบธุรกิจทางการเงิน[2]

1.2.2.3 ตั๋วแลกเงิน หรือตั๋วสัญญาใช้เงินซึ่งออกโดยสถาบันการเงินเฉพาะกิจ[7]

ทั้งนี้ ตราสารหนี้ที่เข้าข่ายการเป็นสินทรัพย์สภาพคล่องจะต้องเป็นตราสารประเภท Plain vanilla และต้องไม่เป็นตราสารหนี้ด้อยสิทธิ (Subordinated debt) เท่านั้น

2. วิธีการคำนวณ Haircut และเพดานการถือครอง

ในการคำนวณปริมาณสินทรัพย์สภาพคล่อง ให้ธนาคารพาณิชย์นำมูลค่าของสินทรัพย์สภาพคล่องมาปรับลดด้วย Haircut ที่เกี่ยวข้อง โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สรุป Haircut และเพดานการถือครองสินทรัพย์สภาพคล่องในแต่ละประเภท

ประเภทสินทรัพย์	Haircut (ร้อยละ)	เพดานการถือครอง (ร้อยละของผลรวมสินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2)
สินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 1	0	
สินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 2		40
- สินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 2A	15	
- สินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 2B	50	15

ทั้งนี้ ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์สามารถนับสินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 2 ได้ไม่เกินร้อยละ 40 และสินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 2B ได้ไม่เกินร้อยละ 15 ของผลรวมของสินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 1 และสินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 2 ที่ธนาคารพาณิชย์ถือครองหลังการปรับลดด้วย Haircut และการปรับฐานะ (Unwind) แล้ว (รายละเอียดการคำนวณตามเอกสารแนบ 1.1)

III. มาตรฐานขั้นต่ำด้านปฏิบัติการ (Operational requirements)

สินทรัพย์สภาพคล่องในการคำนวณอัตราส่วน LCR ต้องผ่านมาตรฐานขั้นต่ำด้านปฏิบัติการทุกข้อดังต่อไปนี้ เพื่อให้มั่นใจว่าในภาวะวิกฤต ธนาคารพาณิชย์จะสามารถเปลี่ยนสินทรัพย์สภาพคล่องเป็นเงินสดได้อย่างทันท่วงทีผ่านตลาดรองทั้งจากธุรกรรม Outright หรือธุรกรรม Repo และสามารถใช้เป็นแหล่งเงินสำรองในการรองรับกระแสเงินสดไหลออกสุทธิใน 30 วันได้ โดยไม่ติดข้อจำกัด

(1) ธนาคารพาณิชย์ควรทดสอบความสามารถในการเปลี่ยนเป็นเงินสดของกลุ่มตัวอย่างสินทรัพย์สภาพคล่องในแต่ละประเภทเป็นครั้งคราว เพื่อประเมินความสามารถในการเข้าถึงตลาด ประสิทธิภาพของกระบวนการในการเปลี่ยนเป็นเงินสด ความเพียงพอของปริมาณสินทรัพย์สภาพคล่อง รวมถึงเพื่อลดความเสี่ยงจากการส่งสัญญาณเชิงลบ (Negative signalling) ที่อาจเกิดขึ้นในภาวะวิกฤต

(2) สินทรัพย์สภาพคล่องทั้งหมดจะต้องเป็นสินทรัพย์ที่ปราศจากภาระผูกพัน (Unencumbered)[8] และต้องไม่ได้นำไปใช้เป็นหลักประกัน (Pledged) (ทั้งกรณีที่เป็นสัญญาหรือไม่เป็นสัญญา) ในการกู้ยืม หรือเพื่อใช้ลดความเสี่ยงด้านเครดิต (Credit-enhanced transaction) หรือเตรียมไว้เพื่อเป็นค่าใช้จ่าย เช่น ค่าเช่า เงินเดือน

ธนาคารพาณิชย์สามารถนับรวมสินทรัพย์สภาพคล่องที่ได้รับมาจากการทำธุรกรรมการซื้อหลักทรัพย์โดยมีสัญญาจะขายคืน (Reverse repo) หรือธุรกรรมการยืมและให้ยืมหลักทรัพย์ (Securities borrowing and lending) หากยังไม่ได้นำไปใช้ต่อ และตามสัญญากำหนดให้ธนาคารพาณิชย์มีสิทธิทางกฎหมายในการนำสินทรัพย์ดังกล่าวไปใช้ต่อได้ (Legally and contractually available) นอกจากนี้ ในกรณีที่ธนาคารพาณิชย์นำสินทรัพย์ที่เข้าข่ายเป็นสินทรัพย์สภาพคล่องไปฝาก (Deposit) หรือวางไว้เผื่อใช้เป็นหลักประกันในการหาสภาพคล่องยามจำเป็น (Pre-position) หรือนำไปติดภาระผูกพันกับธนาคารกลางหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การของรัฐ และรัฐวิสาหกิจ โดยยังไม่ได้ถูกนำไปใช้เพื่อหาสภาพคล่อง ให้ธนาคารพาณิชย์สามารถนับเป็นส่วนหนึ่งของสินทรัพย์สภาพคล่องในการคำนวณ LCR ได้

อย่างไรก็ดี ธนาคารพาณิชย์ไม่ควรนับรวมสินทรัพย์สภาพคล่องที่แม้จะปราศจากภาระผูกพันตามนิยามข้างต้น แต่ไม่สามารถนำไปใช้รองรับกระแสเงินสดไหลออกในช่วงวิกฤตได้ เนื่องจากการขาดกระบวนการ หรือการขาดระบบปฏิบัติการที่มีความพร้อมและเหมาะสมในการเปลี่ยนสินทรัพย์สภาพคล่องเป็นเงินสดตามระยะเวลามาตรฐานการชำระราคา และการส่งมอบหลักทรัพย์

[8] ปราศจากภาระผูกพัน (Unencumbered) หมายความว่า ปราศจากข้อกำหนดด้านกฎหมาย หลักเกณฑ์ สัญญา หรือข้อจำกัดอื่นใดอันเป็นเหตุให้ธนาคารพาณิชย์ไม่สามารถชำระ ขาย หรือโอนกรรมสิทธิ์ของสินทรัพย์นั้นได้

(3) สินทรัพย์สภาพคล่องควรอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของหน่วยงานที่บริหารจัดการสภาพคล่องของธนาคารพาณิชย์ (เช่น Treasury) ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจ สิทธิทางกฎหมายและความสามารถด้านการปฏิบัติการ ในการใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์สภาพคล่อง ซึ่งโดยทั่วไปหน่วยงานดังกล่าวจะบริหารสินทรัพย์ที่มีวัตถุประสงค์เป็นแหล่งเงินสำรองยามฉุกเฉินแยกออกมาต่างหาก (Separate pool) หรือสามารถใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์เพื่อหาสภาพคล่องในช่วงเวลาใด ๆ ใน 30 วันข้างหน้าภายใต้ภาวะวิกฤตได้ โดยไม่ขัดต่อกลยุทธ์ในการบริหารความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ เช่น ธนาคารพาณิชย์ไม่ควรนับรวมสินทรัพย์ที่นำไปใช้ในการป้องกันความเสี่ยง (Hedge) เป็นสินทรัพย์สภาพคล่อง หากการขายสินทรัพย์ดังกล่าวทำให้ธนาคารพาณิชย์เกิดฐานะความเสี่ยงเพิ่มขึ้นเกินกว่าเพดานความเสี่ยงที่ใช้บริหารความเสี่ยงภายใน

(4) ธนาคารพาณิชย์สามารถนับรวมสินทรัพย์สภาพคล่องที่ธนาคารพาณิชย์ได้ทำสัญญาป้องกันความเสี่ยงด้านตลาด (Market risk hedge) ของสินทรัพย์สภาพคล่องแล้วได้ อย่างไรก็ตามให้ธนาคารพาณิชย์คำนึงถึงกระแสเงินสดไหลออกที่อาจเกิดขึ้นด้วย หากธนาคารพาณิชย์ยกเลิกสัญญาการป้องกันความเสี่ยงก่อนครบกำหนดสัญญา (Early closed out) เช่น ในกรณีที่สินทรัพย์สภาพคล่องที่ได้มีการทำสัญญาป้องกันความเสี่ยงนั้นถูกขายออกไป

(5) ธนาคารพาณิชย์ควรมีการจัดทำนโยบายซึ่งระบุถึงนิติบุคคล สถานที่ตั้ง สกุลเงิน ผู้ดูแลสินทรัพย์ ตลอดจนบัญชีที่ธนาคารพาณิชย์เก็บรักษาสินทรัพย์สภาพคล่องไว้อย่างชัดเจน อีกทั้งควรมีการตรวจสอบรายการและความเพียงพอของสินทรัพย์สภาพคล่องเป็นรายวัน เพื่อให้มั่นใจได้ว่าในภาวะวิกฤต ธนาคารพาณิชย์จะสามารถนำสินทรัพย์สภาพคล่องมาใช้ได้อย่างทันท่วงทีโดยไม่ติดข้อจำกัดมาตรฐานขั้นต่ำด้านปฏิบัติการ

(6) ธนาคารพาณิชย์ไม่ควรนับรวมสินทรัพย์สภาพคล่องส่วนเกิน (Excess HQLA) ของสาขาที่จัดตั้งอยู่ในประเทศที่มีข้อจำกัดด้านการโอนและการแปลงสกุลเงินในภาวะวิกฤต เว้นแต่มีปริมาณที่ไม่มีนัยสำคัญ ทั้งนี้ ในการพิจารณาข้อจำกัดด้านการโอน ธนาคารพาณิชย์ต้องคำนึงถึงข้อจำกัดด้านกฎหมาย ภาษี วิธีการทางบัญชี หรือข้อจำกัดอื่นที่เกี่ยวข้อง ที่อาจส่งผลให้ธนาคารพาณิชย์ไม่สามารถถ่ายโอนสินทรัพย์สภาพคล่องระหว่างสาขาได้ประกอบด้วย

(7) ในบางประเทศสินทรัพย์บางประเภทอาจไม่มีสภาพคล่องในตลาดซื้อคืน (Repo market) ซึ่งทำให้ธนาคารพาณิชย์ต้องหาสภาพคล่องจากสินทรัพย์ดังกล่าวผ่านตลาดซื้อขายปกติเท่านั้น ในสถานการณ์เช่นนี้ ธนาคารพาณิชย์ไม่ควรนับรวมเป็นสินทรัพย์สภาพคล่องในการคำนวณอัตราส่วน LCR หากการขายสินทรัพย์นั้นนำไปสู่ข้อจำกัดบางประการ เช่น ราคาขายถูกคิดลดในอัตราที่สูง ซึ่งทำให้ธนาคารพาณิชย์ไม่สามารถปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ขั้นต่ำทางกฎหมายได้ เป็นต้น

(8) ธนาคารพาณิชย์ไม่ควรนับรวมสินทรัพย์หรือสภาพคล่องที่ได้มาจากการนำสินทรัพย์ที่ได้มาไปใช้ต่อ (Rehypothecation) หากเจ้าของผู้รับประโยชน์ (Beneficial owner) มีสิทธิตามสัญญาในการเรียกคืนสินทรัพย์ดังกล่าวภายในระยะเวลา 30 วัน

(9) ธนาคารพาณิชย์สามารถนับรวมสินทรัพย์ที่ได้รับเป็นหลักประกันจากธุรกรรมอนุพันธ์ซึ่งไม่ได้อยู่ในบัญชีที่แยกออกมาเฉพาะ (Segregated account) เป็นสินทรัพย์สภาพคล่องได้ หากธนาคารพาณิชย์มีสิทธิตามกฎหมายในการนำสินทรัพย์ดังกล่าวไปใช้หาสภาพคล่องต่อได้

อย่างไรก็ดี ให้ธนาคารพาณิชย์คำนึงถึงกระแสเงินสดไหลออกที่อาจเกิดขึ้นเนื่องจากความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับธุรกรรมอนุพันธ์ด้วย

(10) การดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องตามหลักเกณฑ์ LCR ไม่ได้ครอบคลุมถึงการบริหารสภาพคล่องระหว่างวันของธนาคารพาณิชย์ ดังนั้น ให้ธนาคารพาณิชย์ถือปฏิบัติตามแนวนโยบายการบริหารความเสี่ยงด้านสภาพคล่องของสถาบันการเงิน โดยธนาคารพาณิชย์ควรตระหนักและมีระบบงานเพื่อรองรับการบริหารสภาพคล่องระหว่างวัน (Intraday liquidity) และบริหารความเสี่ยงที่อาจทำให้ไม่สามารถชำระราคาได้ตามกำหนดเวลา (Payment and settlement) โดยระบุและจัดลำดับความสำคัญของรายการชำระเงินระหว่างวันที่สำคัญ รวมทั้งควรคำนึงถึงการหาแหล่งเงินกู้ ความสามารถในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน และการจัดสรรสินทรัพย์ที่จะใช้เป็นหลักประกันในการกู้ยืมระหว่างวัน เพื่อให้กระบวนการในการชำระเงินดำเนินไปได้อย่างสมบูรณ์ทันเวลา ทั้งในภาวะปกติและภาวะวิกฤต

(11) แม้ว่าหลักเกณฑ์ LCR จะกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ต้องดำรงอัตราส่วนขั้นต่ำตามกฎหมาย และรายงานเป็นผลรวมในรูปสกุลเงินบาท (Single currency) อย่างไรก็ตาม ธนาคารพาณิชย์ควรถือครองสินทรัพย์สภาพคล่องในสกุลเงินที่มีความสอดคล้องกับความต้องการสภาพคล่องในแต่ละสกุลเงิน (Net cash outflow) เพื่อให้ธนาคารพาณิชย์สามารถเปลี่ยนสินทรัพย์สภาพคล่องดังกล่าวเป็นเงินสดได้สอดคล้องกับกระแสเงินสดไหลออกสุทธิในแต่ละสกุลเงินและความเสี่ยงด้านสภาพคล่องในประเทศที่ธนาคารพาณิชย์ไปมีสาขาจัดตั้ง

ทั้งนี้ ธนาคารพาณิชย์ควรคำนึงถึงความเสี่ยงด้านสภาพคล่องที่อาจเกิดขึ้นจากอัตราแลกเปลี่ยน (Foreign exchange liquidity risk) โดยให้พิจารณาถึงความเสี่ยงที่อาจเกิดจากความสามารถในการแลกเปลี่ยนสกุลเงิน (Swap currencies) ความสามารถในการเข้าถึงตลาดหรือแหล่งเงินสกุลต่างประเทศที่ต้องการ ภายใต้สถานการณ์วิกฤต ตลอดจนความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนที่รุนแรง ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อกระแสเงินสดรับจ่าย และสภาพคล่องส่วนเกินหรือส่วนขาด (Liquidity mismatch)

(12) กรณีที่สินทรัพย์สภาพคล่องเสื่อมคุณภาพลงอย่างรวดเร็ว (Cliff effect) ทำให้สินทรัพย์ดังกล่าวขาดคุณสมบัติที่จะนับเป็นสินทรัพย์สภาพคล่อง เช่น การถูกลดอันดับเครดิต ให้ธนาคารพาณิชย์ยังคงสามารถนับรวมสินทรัพย์ดังกล่าวเป็นสินทรัพย์สภาพคล่องได้เพิ่มเติมอีก 30 วันนับจากวันที่เสื่อมสภาพ ทั้งนี้ เพื่อให้เวลาแก่ธนาคารพาณิชย์ในการปรับปริมาณสินทรัพย์สภาพคล่องที่ต้องถือครองหรือหาสินทรัพย์ใหม่มาทดแทน

IV. การกระจายตัวของการถือครองสินทรัพย์สภาพคล่อง (Diversification)

ธนาคารพาณิชย์ควรมีการกระจายการถือครองสินทรัพย์สภาพคล่องอย่างเหมาะสม โดยแม้ว่าสินทรัพย์สภาพคล่องบางประเภทอาจมีสภาพคล่องสูงทั้งในภาวะปกติและภาวะวิกฤต แต่ในบางสถานการณ์ สินทรัพย์ดังกล่าวอาจขาดสภาพคล่องได้อย่างกะทันหัน ธนาคารพาณิชย์จึงควรมีการกำหนดนโยบายและเพดานความเสี่ยงในการถือครองสินทรัพย์สภาพคล่องเพื่อไม่ให้เกิดความเสี่ยงด้านการกระจุกตัว เช่น กำหนดตามประเภทสินทรัพย์ ประเภทของตราสารที่ออก ประเภทผู้ออกตราสาร และสกุลเงินของตราสาร เป็นต้น

การคำนวณเพดานสินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 2 และสินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 2B โดยคำนึงถึงธุรกรรม Securities Financing Transactions ระยะสั้น

ในการคำนวณเพดานการถือครองสินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 2 และสินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 2B ให้ธนาคารพาณิชย์ปฏิบัติ ดังนี้

1. การปรับฐานะ (Unwind) สินทรัพย์สภาพคล่อง

ในการปรับฐานะสินทรัพย์สภาพคล่องให้ธนาคารพาณิชย์นำปริมาณของสินทรัพย์สภาพคล่องในแต่ละประเภทหลังปรับลดด้วยอัตราส่วนลด (Haircut) ที่เกี่ยวข้องตามที่กำหนดในเอกสารแนบ 1 มาปรับฐานะโดยคำนึงถึงผลกระทบจากการทำธุรกรรมการขายโดยมีสัญญาว่าจะซื้อคืนหรือธุรกรรมการซื้อโดยมีสัญญาว่าจะขายคืน (Repo/Reverse repo) ธุรกรรมการยืมและให้ยืมหลักทรัพย์ (Securities borrowing and lending) และธุรกรรมการแลกเปลี่ยนหลักประกัน (Collateral swaps) ที่จะครบกำหนดภายใน 30 วัน ดังนี้

- สินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 1 หลังการปรับมูลค่า (Adjusted amount of Level 1 assets) หมายถึง ปริมาณสินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 1 ทั้งหมด หลังจากการปรับฐานะด้วยธุรกรรม Repo/Reverse repo ธุรกรรม Securities borrowing and lending และธุรกรรม Collateral swaps ที่จะครบกำหนดใน 30 วัน ซึ่งไม่ติดภาระผูกพัน หรือมาตรฐานขั้นต่ำด้านการปฏิบัติการ

- สินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 2A หลังการปรับมูลค่า (Adjusted amount of Level 2A assets) หมายถึง ปริมาณสินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 2A ทั้งหมด หลังจากการปรับฐานะด้วยธุรกรรม Repo/Reverse repo ธุรกรรม Securities borrowing and lending และธุรกรรม Collateral swaps ที่จะครบกำหนดใน 30 วัน ซึ่งไม่ติดภาระผูกพัน หรือมาตรฐานขั้นต่ำด้านการปฏิบัติการ

- สินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 2B หลังการปรับมูลค่า (Adjusted amount of Level 2B assets) หมายถึง ปริมาณสินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 2B ทั้งหมด หลังจากการปรับฐานะด้วยธุรกรรม Repo/Reverse repo ธุรกรรม Securities borrowing and lending และธุรกรรม Collateral swaps ที่จะครบกำหนดใน 30 วัน ซึ่งไม่ติดภาระผูกพัน หรือมาตรฐานขั้นต่ำด้านการปฏิบัติการ

2. การคำนวณเพดานสินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 2 และสินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 2B

ในการคำนวณเพดานร้อยละ 40 ของสินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 2 ธนาคารพาณิชย์ต้องคำนึงถึงเพดานร้อยละ 15 ของสินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 2B ด้วย โดยปริมาณสินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 2B หลังการปรับมูลค่าจะต้องไม่เกิน 15 ใน 85 ของผลรวมระหว่างปริมาณสินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 1 หลังการปรับมูลค่า และปริมาณสินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 2A หลังการปรับมูลค่า โดยหากผลรวมระหว่างปริมาณสินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 2A หลังการปรับมูลค่าและปริมาณสินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 2B หลังการปรับมูลค่าเกินกว่าเพดานร้อยละ 40 ของปริมาณสินทรัพย์สภาพคล่องทั้งหมด ปริมาณสินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 2B หลังการปรับมูลค่าจะถูกจำกัดไม่เกิน 15 ใน 60 ของปริมาณสินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 1 หลังการปรับมูลค่า และผลรวมของปริมาณสินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 2 หลังการปรับมูลค่าจะต้องไม่เกิน 2 ใน 3 ของปริมาณสินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 1 หลังการปรับมูลค่า

ทั้งนี้ สามารถสรุปสูตรการคำนวณในตารางที่ 1 และตัวอย่างการคำนวณในตารางที่ 2

ตารางที่ 1 สรุปสูตรการคำนวณเพดานสินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 2 และสินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 2B

สินทรัพย์สภาพคล่องทั้งหมด = สินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 1 + สินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 2A + สินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 2B – ส่วนเกินเพดานร้อยละ 15 ของสินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 2B - ส่วนเกินเพดานร้อยละ 40 ของสินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 2A และสินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 2B

โดยที่

ส่วนเกินเพดานร้อยละ 15 ของสินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 2B คือ จำนวนที่มากที่สุดระหว่าง

1) สินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 2B หลังการปรับมูลค่า – 15/85 (สินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 1 หลังการปรับมูลค่า + สินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 2A หลังการปรับมูลค่า) **หรือ**

2) สินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 2B หลังการปรับมูลค่า – 15/60 ของสินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 1 หลังการปรับมูลค่า **หรือ**

3) 0

ส่วนเกินเพดานร้อยละ 40 ของสินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 2 คือ จำนวนที่มากที่สุดระหว่าง

1) (สินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 2A หลังการปรับมูลค่า + สินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 2B หลังการปรับมูลค่า – ส่วนเกินเพดานร้อยละ 15 ของสินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 2B) – 2/3 ของสินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 1 หลังการปรับมูลค่า **หรือ**

2) 0

ตารางที่ 2 ตัวอย่างการคำนวณ

ตัวอย่าง กรณีธนาคารพาณิชย์มีสินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 1 หลังการปรับมูลค่า จำนวน 100 บาท มีสินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 2A หลังการปรับมูลค่า จำนวน 50 บาท และมีสินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 2B หลังการปรับมูลค่า จำนวน 30 บาท

จากสูตรการคำนวณตามตารางที่ 1 ให้ธนาคารพาณิชย์คำนวณเพดานสินทรัพย์สภาพคล่องตามขั้นตอน ดังนี้

1. ให้คำนวณส่วนเกินเพดานร้อยละ 15 ของสินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 2B โดยให้เลือกค่าที่มากที่สุดระหว่าง

ก) 30 – 15/85 (100 + 50) = 3.53 **หรือ**

ข) 30 – 15/60 (100) = 5 **หรือ**

ค) 0

ดังนั้น ส่วนเกินเพดานร้อยละ 15 ของสินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 2B คือ 5 บาท

(สามารถนับสินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 2B ได้ไม่เกิน 30 – 5 = 25 บาท)

2. ให้คำนวณส่วนเกินเพดานร้อยละ 40 ของสินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 2 โดยให้เลือกค่าที่มากที่สุดระหว่าง

ก) (50 + 30 - 5) - 2/3 (100) = 8.33 **หรือ**

ข) 0

ดังนั้น ส่วนเกินเพดานร้อยละ 40 ของสินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 2 คือ 8.33 บาท

(สามารถนับสินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 2 ได้ไม่เกิน (50 + 25) – 8.33 = 66.67 บาท และนับสินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 2A ได้ไม่เกิน 66.67 - 25 = 41.67 บาท)

ดังนั้น **สินทรัพย์สภาพคล่องทั้งหมด** = สินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 1 + สินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 2A + สินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 2B – ส่วนเกินเพดานร้อยละ 15 ของสินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 2B - ส่วนเกินเพดานร้อยละ 40 ของสินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 2A และสินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 2B

= 100 + 50 + 30 – 5 – 8.33 = 166.67 บาท

ประมาณการกระแสเงินสดไหลออกสุทธิ
(Net cash outflow)

ในการคำนวณหาประมาณการกระแสเงินสดไหลออกสุทธิตามหลักเกณฑ์ LCR ให้ธนาคารพาณิชย์นำประมาณการกระแสเงินสดไหลออก (Expected cash outflow) ใน 30 วันภายใต้สถานการณ์ด้านสภาพคล่องที่มีความรุนแรงตามข้อ I. มาหักด้วยประมาณการกระแสเงินสดไหลเข้า (Expected cash inflow) ใน 30 วันภายใต้สถานการณ์ด้านสภาพคล่องที่มีความรุนแรงตามข้อ II. ซึ่งประมาณการกระแสเงินสดไหลเข้าต้องไม่เกินกว่าร้อยละ 75 ของประมาณการกระแสเงินสดไหลออก โดยให้ธนาคารพาณิชย์ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การคำนวณในเอกสารแนบฉบับนี้ ซึ่งประกอบด้วยคำจำกัดความของรายการต่าง ๆ ที่อาจก่อให้เกิดกระแสเงินสดไหลออกและกระแสเงินสดไหลเข้า และวิธีการคำนวณประมาณการกระแสเงินสดไหลออกและกระแสเงินสดไหลเข้าของแต่ละรายการ

I. ประมาณการกระแสเงินสดไหลออก (Expected cash outflow)

กระแสเงินสดไหลออกแบ่งออกเป็น 5 ประเภทหลัก ดังนี้

1. เงินรับฝากและเงินกู้ยืมรายย่อย (Retail deposits and borrowings)[1]

เงินรับฝากและเงินกู้ยืมรายย่อย หมายถึง เงินรับฝากและเงินกู้ยืมจากบุคคลธรรมดา ซึ่งครอบคลุมทั้งเงินรับฝากประเภทจ่ายคืนเมื่อทวงถามและเงินรับฝากประเภทจ่ายคืนเมื่อสิ้นระยะเวลา โดยแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1.1 เงินรับฝากและเงินกู้ยืมที่มีความสัมพันธ์กับธนาคารพาณิชย์

เงินรับฝากและเงินกู้ยืมจากบุคคลธรรมดาที่มีลักษณะข้อใดข้อหนึ่งดังต่อไปนี้

1.1.1 บัญชีเงินรับฝากที่ลูกค้าใช้ในการทำธุรกรรมทางการเงิน (Transactional account) หมายถึง บัญชีหลักที่ลูกค้าใช้ในชีวิตประจำวัน ได้แก่ บัญชีที่ลูกค้ามีรายการรับหรือจ่ายเงินอัตโนมัติทุกเดือน หรือบัญชีที่มีการทำธุรกรรมโดยเฉลี่ยย้อนหลัง 1 ปี ไม่ต่ำกว่า 3 รายการในระยะเวลา 1 เดือน

1.1.2 บัญชีที่ลูกค้ามีความสัมพันธ์กับธนาคารพาณิชย์ ซึ่งทำให้ความน่าจะเป็นในการถอนเงินออกเป็นไปได้ยาก (Relationship account) ได้แก่ บัญชีเงินฝากของลูกค้าที่ใช้ผลิตภัณฑ์ทางการเงินอื่นของธนาคารพาณิชย์นั้น หรือของบริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินของธนาคารพาณิชย์นั้นด้วย นอกเหนือจากบัญชีเงินฝาก เช่น มียอดคงค้างสินเชื่อ วงเงินสินเชื่อบัตรเครดิต ประกันภัย และเงินลงทุนในกองทุนรวม เป็นต้น

[1] ธนาคารพาณิชย์ต้องจัดให้มีแนวทางทบทวนการจัดประเภทเงินรับฝากและเงินกู้ยืมเป็นประจำ (อย่างน้อยปีละครั้ง) และควรทบทวนเพิ่มเติมหากเห็นว่ามีปัจจัยที่ส่งผลให้พฤติกรรมเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญ

1.2 เงินรับฝากและเงินกู้ยืมที่ไม่มีความสัมพันธ์กับธนาคารพาณิชย์

เงินรับฝากและเงินกู้ยืมจากบุคคลธรรมดาที่ไม่เข้าข่ายเป็นเงินรับฝากและเงินกู้ยืมที่มีความสัมพันธ์กับธนาคารพาณิชย์ตามข้อ 1.1

<u>วิธีการคำนวณ</u>

ให้ธนาคารพาณิชย์นำยอดเงินรับฝากและเงินกู้ยืมรายย่อยที่สามารถก่อให้เกิดกระแสเงินสดไหลออกได้ใน 30 วัน[2] ดังต่อไปนี้ มาคูณด้วยอัตราการไหลออก (Run-off rate) ตามประเภทสัญญา การได้รับการคุ้มครองเงินฝาก และลักษณะของบัญชีเงินรับฝากและเงินกู้ยืม โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 1

(1) เงินรับฝากและเงินกู้ยืมประเภทจ่ายคืนเมื่อทวงถาม

(2) เงินรับฝากและเงินกู้ยืมประเภทจ่ายคืนเมื่อสิ้นระยะเวลาซึ่งมีกำหนดชำระคืนภายในระยะเวลา 30 วัน

(3) เงินรับฝากและเงินกู้ยืมประเภทจ่ายคืนเมื่อสิ้นระยะเวลาที่มีกำหนดชำระคืนมากกว่า 30 วัน ที่ผู้ฝากเงินมีสิทธิในการไถ่ถอนก่อนกำหนดได้โดยไม่เสียค่าปรับหรือเสียค่าปรับอย่างไม่มีนัยสำคัญ[3]

(4) เงินรับฝากและเงินกู้ยืมประเภทจ่ายคืนเมื่อสิ้นระยะเวลาที่มีกำหนดชำระคืนมากกว่า 30 วัน ที่ธนาคารพาณิชย์มีสิทธิจ่ายคืนก่อนครบกำหนดและหากไม่ใช้สิทธิอาจมีผลกระทบในทางลบต่อชื่อเสียงของธนาคารพาณิชย์

(5) เงินรับฝากและเงินกู้ยืมประเภทจ่ายคืนเมื่อสิ้นระยะเวลาที่มีกำหนดชำระคืนมากกว่า 30 วัน ที่ผู้ฝากเงินมีสิทธิในการไถ่ถอนก่อนกำหนดได้แต่มีค่าปรับอย่างมีนัยสำคัญ[3]

(6) เงินรับฝากและเงินกู้ยืมประเภทจ่ายคืนเมื่อสิ้นระยะเวลาที่มีกำหนดชำระคืนมากกว่า 30 วัน ที่มีเงื่อนไขห้ามไถ่ถอนก่อนครบกำหนด

ตารางที่ 1 อัตราการไหลออก (Run-off rate) สำหรับเงินรับฝากและเงินกู้ยืมรายย่อยและธุรกิจขนาดเล็ก

หน่วย: ร้อยละ

	ประเภทสัญญา	เข้าข่าย Transactional account/ Relationship account		ไม่เข้าข่าย Transactional account/ Relationship account	
		ได้รับการคุ้มครองเงินฝาก	ไม่ได้รับการคุ้มครองเงินฝาก	ได้รับการคุ้มครองเงินฝาก	ไม่ได้รับการคุ้มครองเงินฝาก
เงินรับฝากและเงินกู้ยืมรายย่อย	(1) - (4)	5	10	10	10
	(5)	5			
	(6)	5			

[2] ทั้งนี้ เงินรับฝากและเงินกู้ยืมรายย่อยที่สามารถก่อให้เกิดกระแสเงินสดไหลออกได้ใน 30 วัน ไม่รวมถึงเงินรับฝากที่นำมาเป็นหลักประกันสินเชื่อที่มีอายุสัญญาคงเหลือมากกว่า 30 วัน และเงินรับฝากและเงินกู้ยืมประเภทจ่ายคืนเมื่อสิ้นระยะเวลาที่มีกำหนดชำระคืนมากกว่า 30 วัน ที่ผู้ฝากเงินมีสิทธิในการไถ่ถอนก่อนครบกำหนดแต่มีค่าปรับในจำนวนที่กระทบเงินต้นอย่างมีนัยสำคัญ

[3] สัญญาที่มีค่าปรับอย่างมีนัยสำคัญ (Significant penalty) หมายถึง สัญญาที่กำหนดให้ผู้ฝากเงินที่ถอนเงินฝากก่อนครบกำหนดถูกปรับในจำนวนที่กระทบดอกเบี้ยรับในช่วงระหว่างวันที่ฝากจนถึงวันที่ถอนอย่างมีนัยสำคัญ

สำหรับรายการเงินรับฝากและเงินกู้ยืมที่มีเงื่อนไขห้ามไถ่ถอนก่อนครบกำหนดตามข้อ (6) ข้างต้น ซึ่งได้รับ Run-off rate ร้อยละ 5 จะต้องมีคุณสมบัติครบทุกข้อดังต่อไปนี้ 1) ระบุในสัญญาชัดเจนว่า “ห้ามไถ่ถอนก่อนครบกำหนด” และ 2) ไม่มีพฤติกรรมการไถ่ถอนก่อนครบกำหนด ซึ่งรวมถึงการไม่มีกระแสเงินสดไหลออกก่อนครบกำหนดที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์ดังกล่าว เช่น การนำมาเป็นหลักประกันสินเชื่อ

หากธนาคารพาณิชย์ใดมีพฤติกรรมการไถ่ถอนก่อนครบกำหนดอย่างมีนัยสำคัญ ผู้ตรวจการสถาบันการเงินอาจสั่งการให้ธนาคารพาณิชย์นั้นประมาณการกระแสเงินสดไหลออกสำหรับเงินรับฝากและเงินกู้ยืมที่มีเงื่อนไขห้ามไถ่ถอนก่อนครบกำหนดตามข้อ (6) โดยใช้ Run-off rate เช่นเดียวกับรายการเงินรับฝากและเงินกู้ยืมประเภทจ่ายคืนเมื่อสิ้นระยะเวลาที่มีกำหนดชำระคืนมากกว่า 30 วัน ที่ผู้ฝากเงินมีสิทธิไถ่ถอนก่อนกำหนดได้แทน ทั้งนี้ ธนาคารพาณิชย์ต้องจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับคุณสมบัติข้างต้นของรายการเงินรับฝากและเงินกู้ยืมที่มีเงื่อนไขห้ามไถ่ถอนก่อนครบกำหนด และจัดเก็บเอกสารที่เกี่ยวข้องพร้อมให้ผู้ตรวจการสถาบันการเงินตรวจสอบได้เมื่อร้องขอ

2. เงินรับฝากและเงินกู้ยืมรายใหญ่แบบไม่มีหลักประกัน (Unsecured wholesale funding)[1]

เงินรับฝากและเงินกู้ยืมรายใหญ่แบบไม่มีหลักประกัน หมายถึง เงินรับฝากและเงินกู้ยืมทุกประเภทที่ไม่มีหลักประกันจากลูกค้าที่ไม่ใช่บุคคลธรรมดา ซึ่งได้แก่ ธุรกิจขนาดเล็ก ธุรกิจเอกชน รัฐบาล ธนาคารกลาง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ธนาคารเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ (Multilateral Development Banks : MDBs) ธนาคารพาณิชย์ บริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินของธนาคารพาณิชย์เองซึ่งให้รวมถึงสำนักงานใหญ่และสาขาอื่น บริษัทแม่ บริษัทร่วม และบริษัทลูก ทั้งที่อยู่ในประเทศไทยและต่างประเทศ บริษัทเงินทุน บริษัทเครดิตฟองซิเอร์ บริษัทอื่นที่ประกอบธุรกิจทางการเงิน[4] สถาบันการเงินเฉพาะกิจ และนิติบุคคลอื่น เช่น กองทุน นิติบุคคลเฉพาะกิจเพื่อการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ซึ่งครอบคลุม Special purpose vehicles (SPVs) Securities investment vehicles (SIVs) และ Conduits โดยแบ่งออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

2.1 เงินรับฝากและเงินกู้ยืมจากธุรกิจขนาดเล็ก (Small business customers)

เงินรับฝากและเงินกู้ยืมจากลูกค้าที่ไม่ใช่บุคคลธรรมดาที่มีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ทุกข้อ ดังต่อไปนี้

2.1.1 มีลักษณะความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง (Liquidity risk characteristics) คล้ายลูกค้ารายย่อย ซึ่งทำให้ธนาคารพาณิชย์บริหารความเสี่ยงด้านสภาพคล่องเช่นเดียวกับลูกค้ารายย่อย โดยให้ธนาคารพาณิชย์พิจารณาตามลักษณะการทำธุรกรรมของลูกค้าและการให้บริการของธนาคารพาณิชย์ตามความเหมาะสม

[4] ให้ธนาคารพาณิชย์อ้างอิงคำจำกัดความของ “ธุรกิจทางการเงิน” ตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วย**หลักเกณฑ์การกำกับดูแลโครงสร้างและขอบเขตธุรกิจของกลุ่มธุรกิจทางการเงิน**

2.1.2 มียอดรวมเงินรับฝากและเงินกู้ยืมทุกประเภทจากลูกค้าที่ให้แก่ธนาคารพาณิชย์ไม่เกิน 50 ล้านบาท โดยนับรวมเงินรับฝากและเงินกู้ยืมจากผู้ที่เกี่ยวข้อง[5] ของลูกค้าด้วย

นอกจากนี้ กรณีลูกค้าที่เข้าเงื่อนไขตามข้อ 2.1.1 และข้อ 2.1.2 ข้างต้น และเป็นลูกค้าที่มีสินเชื่อกับธนาคารพาณิชย์ ลูกค้ารายนั้นจะต้องเป็นลูกหนี้ที่ธนาคารพาณิชย์บริหารพอร์ตเป็นรายกลุ่ม (Pooled basis) โดยในพอร์ตประกอบด้วยลูกหนี้หลายรายที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน และสินเชื่อที่ให้แก่ลูกค้าซึ่งรวมสินเชื่อและการก่อภาระผูกพันที่ให้แก่ลูกค้ารวมผู้ที่เกี่ยวข้อง[5] ไม่เกิน 50 ล้านบาท

2.2 เงินรับฝากและเงินกู้ยืมจากนิติบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ธุรกิจขนาดเล็ก (Wholesale customers)

เงินรับฝากและเงินกู้ยืมจากลูกค้าที่ไม่ใช่บุคคลธรรมดาและไม่เข้าข่ายเป็นเงินรับฝากและเงินกู้ยืมจากธุรกิจขนาดเล็กตามข้อ 2.1 ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ประเภทหลัก ได้แก่

2.2.1 เงินรับฝากและเงินกู้ยืมเพื่อธุรกรรมด้านปฏิบัติการ (Operational deposits)

เงินรับฝากและเงินกู้ยืมซึ่งใช้เพื่อการทำธุรกรรมด้านปฏิบัติการ โดยธุรกรรมด้านปฏิบัติการหมายถึง การชำระเงิน (Clearing) การเก็บรักษาทรัพย์สิน (Custody) หรือการบริหารเงิน (Cash management) ซึ่งต้องมีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ทุกข้อดังต่อไปนี้ ทั้งนี้ ไม่รวมถึงเงินรับฝากและเงินกู้ยืมจากธนาคารพาณิชย์อื่นในต่างประเทศในสกุลเงินบาทเพื่อใช้ในการชำระเงิน (บัญชี Vostro) เงินรับฝากและเงินกู้ยืมในบัญชีที่ลูกค้ารายใหญ่ (Large active investor) ใช้บริการเกี่ยวกับการลงทุน (บัญชี Prime brokerage) และเงินรับฝากและเงินกู้ยืมส่วนที่เกินกว่าที่ใช้เพื่อการทำธุรกรรมด้านปฏิบัติการ (Excess balances)[6]

(1) เป็นเงินรับฝากและเงินกู้ยืมที่ลูกค้าจำเป็นต้องพึ่งพาธนาคารพาณิชย์ในการทำหน้าที่เป็นตัวกลางทางการเงินในการทำธุรกรรมดังกล่าวภายในระยะเวลา 30 วัน เว้นแต่ธนาคารพาณิชย์ทราบว่าลูกค้ามีแผนรองรับในการทำธุรกรรมโดยไม่ต้องพึ่งพาธนาคารพาณิชย์ ให้ถือว่าไม่สามารถนับบัญชีดังกล่าวเป็นบัญชีเงินรับฝากและเงินกู้ยืมเพื่อธุรกรรมด้านปฏิบัติการได้

(2) การให้บริการจะต้องดำเนินการภายใต้สัญญาที่มีผลผูกพันตามกฎหมาย ซึ่งให้รวมถึงใบคำขอใช้บริการที่มีผลผูกพันตามกฎหมาย

(3) การยกเลิกข้อตกลงการให้บริการดังกล่าวจะต้องมีเงื่อนไขที่มีผลผูกพันตามกฎหมายระบุชัดเจนว่าลูกค้าต้องแจ้งล่วงหน้าอย่างน้อย 30 วัน หรือหากยกเลิกก่อน

---

[5] ให้อ้างอิงคำจำกัดความของ “ผู้ที่เกี่ยวข้อง” ตามที่ระบุในมาตรา 4 ของพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 ทั้งนี้ หากธนาคารพาณิชย์สามารถพิสูจน์ได้ว่าใช้ความระมัดระวังด้วยความรอบคอบในการตรวจสอบผู้ที่เกี่ยวข้องแล้ว แต่ไม่สามารถทราบได้ จึงทำให้ไม่ได้นับรวมผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างครบถ้วน ให้ถือว่าธนาคารพาณิชย์มิได้มีเจตนากระทำความผิด (Best effort)

[6] ในช่วง 3 ปีแรกนับแต่วันที่ประกาศฉบับนี้ใช้บังคับ หากธนาคารพาณิชย์สามารถพิสูจน์ว่าได้ใช้ความระมัดระวังด้วยความรอบคอบในการคำนวณ Excess balances แล้ว แต่ไม่สามารถทราบได้ จึงทำให้ไม่ได้นับรวม Excess balance อย่างครบถ้วน ให้ถือว่าธนาคารพาณิชย์มิได้มีเจตนากระทำความผิด (Best effort) หลังจากนั้น หากธนาคารพาณิชย์ไม่สามารถคำนวณยอด Excess balances ได้ให้ถือว่าเงินรับฝากทั้งหมดเป็นเงินรับฝากและเงินกู้ยืมที่มิใช่เพื่อธุรกรรมด้านปฏิบัติการ อย่างไรก็ดี ธนาคารพาณิชย์อาจจัดประเภทบัญชีดังกล่าวตามเกณฑ์ภายในของธนาคารพาณิชย์เองได้หากเกณฑ์ดังกล่าวเข้มงวดกว่าเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

เวลา 30 วัน จะทำให้มีต้นทุนการยกเลิกบริการที่สูงอย่างมีนัยสำคัญ เช่น ค่าปรับจากการยกเลิกก่อนกำหนด ค่าใช้จ่ายด้านกฎหมาย ค่าใช้จ่ายด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

ทั้งนี้ เงินรับฝากและเงินกู้ยืมเพื่อธุรกรรมด้านปฏิบัติการต้องเป็นเงินฝากและเงินให้กู้ยืมที่วางไว้เพื่อใช้บริการของธนาคารพาณิชย์ในการทำธุรกรรมด้านปฏิบัติการและการใช้บริการดังกล่าวไม่ได้ให้ผลตอบแทนที่จูงใจจนทำให้ลูกค้าวางเงินส่วนเกินไว้ในบัญชีนี้

นิยามของการชำระเงิน การเก็บรักษาทรัพย์สิน และการบริหารเงินมีรายละเอียด ดังนี้

- **การชำระเงิน (Clearing)** หมายถึง บริการที่จะช่วยให้ลูกค้าสามารถโอนเงินสดหรือหลักทรัพย์ผ่านระบบชำระเงินไปยังผู้รับได้ ได้แก่ การโอน กระทบยอดและยืนยันการจ่ายเงินตามคำสั่งของลูกค้า การให้วงเงินเบิกเกินบัญชีเพื่อการชำระเงินระหว่างวัน การให้กู้ยืมเงินประเภทกำหนดชำระคืนไม่เกินหนึ่งวัน (Overnight loan) เพื่อการชำระเงิน การรับฝากเงินที่เป็นยอดเงินคงเหลือจากการชำระเงิน การระบุยอดชำระเงินระหว่างวันหรือ ณ สิ้นวัน
- **การเก็บรักษาทรัพย์สิน (Custody)** หมายถึง บริการเก็บรักษา การรายงานสถานะ การดำเนินการตามคำสั่งลูกค้าหรืออำนวยความสะดวกในการจัดการด้านปฏิบัติการกับสินทรัพย์ทางการเงินให้แก่ลูกค้าในการทำธุรกรรมหรือการดูแลรักษาสินทรัพย์ทางการเงินเหล่านั้น ได้แก่ การส่งมอบหลักทรัพย์ในการทำธุรกรรม โอนจ่ายเงินตามสัญญา การดำเนินการเกี่ยวกับหลักประกัน การทำธุรกรรมสกุลเงินตราต่างประเทศตามคำสั่งลูกค้า การดูแลยอดเงินในบัญชีและให้บริการบริหารเงินที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการเก็บรักษาทรัพย์สิน การรับเงินปันผลหรือรายได้ การจองหรือไถ่ถอน การจัดสรรแจกจ่ายเงินตามกำหนดเวลา การชำระค่าธรรมเนียม ภาษี หรือค่าใช้จ่ายต่าง ๆ
- **การบริหารเงิน (Cash management)** หมายถึง บริการหรือผลิตภัณฑ์ที่ให้แก่ลูกค้าเพื่อการบริหารกระแสเงินสด สินทรัพย์และหนี้สิน หรือทำธุรกรรมทางการเงินต่าง ๆ เพื่อให้ธุรกิจของลูกค้าสามารถดำเนินการไปได้อย่างต่อเนื่อง ได้แก่ การให้บริการข้อมูลและการจัดการระบบข้อมูลในการบริหารธุรกรรมทางการเงินของลูกค้า การโอนจ่ายเงิน การเก็บและรวบรวมเงิน การบริหารเกี่ยวกับบัญชีเงินเดือน การควบคุมการจ่ายเงิน การชำระเงินอัตโนมัติ และธุรกรรมอื่นที่อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติการทางการเงิน

2.2.2 เงินรับฝากและเงินกู้ยืมที่ไม่ใช่เพื่อธุรกรรมด้านปฏิบัติการ (Non-operational deposits)

เงินรับฝากและเงินกู้ยืมที่ไม่เข้าข่ายเป็นเงินรับฝากและเงินกู้ยืมเพื่อธุรกรรมด้านปฏิบัติการตามข้อ 2.2.1 ข้างต้น และให้รวมถึงเงินรับฝากและเงินกู้ยืมในบัญชี Vostro และบัญชี Prime brokerage[7] นอกจากนี้ ให้รวมถึง Excess balances และบัญชีเงินรับฝากของลูกค้าที่ธนาคารพาณิชย์โอนเงินจากบัญชี Operational deposits ของลูกค้ามาฝากไว้ชั่วคราว เพื่อรอการทำธุรกรรมด้านปฏิบัติการต่อไป

[7] เงินรับฝากและเงินกู้ยืมในบัญชี Vostro และบัญชี Prime brokerage แม้จะมีลักษณะคล้ายเงินรับฝากและเงินกู้ยืมเพื่อธุรกรรมด้านปฏิบัติการ แต่ด้วยมีลักษณะความเสี่ยงด้านสภาพคล่องที่แตกต่างจากเงินรับฝากและเงินกู้ยืมเพื่อธุรกรรมด้านปฏิบัติการโดยทั่วไป จึงจัดเป็นเงินรับฝากและเงินกู้ยืมที่ไม่ใช่เพื่อธุรกรรมด้านปฏิบัติการ

2.3 ตราสารหนี้ไม่มีหลักประกัน (Unsecured debt issuance)

ตราสารหนี้ที่ไม่มีหลักประกันทุกประเภท รวมถึงตั๋วแลกเงิน (B/E) ตั๋วสัญญาใช้เงิน (P/N) ซึ่งธนาคารพาณิชย์เป็นผู้ออกเพื่อเสนอขายเป็นการทั่วไป (Public offering) ตามหลักเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

2.4 เงินรับฝากและเงินกู้ยืมอื่น ๆ

เงินกู้ยืมจากโครงการสินเชื่อ Soft loan ของธนาคารแห่งประเทศไทย เงินกู้ยืมอื่นที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดเพิ่มเติม รวมถึงเจ้าหนี้ค้างจ่ายจากการซื้อหลักทรัพย์

<u>วิธีการคำนวณ</u>

ให้ธนาคารพาณิชย์ใช้วิธีการคำนวณสำหรับเงินรับฝากและเงินกู้ยืมจากธุรกิจขนาดเล็กในข้อ 2.1 เช่นเดียวกับรายการเงินรับฝากและเงินกู้ยืมจากรายย่อยในข้อ 1 โดยได้รับ Run-off rate ดังตารางที่ 1

ให้ธนาคารพาณิชย์นำเงินรับฝากและเงินกู้ยืมจากนิติบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ธุรกิจขนาดเล็กในข้อ 2.2 ตราสารหนี้ไม่มีหลักประกันในข้อ 2.3 และเงินรับฝากและเงินกู้ยืมอื่น ๆ ในข้อ 2.4 ที่สามารถก่อให้เกิดกระแสเงินสดไหลออกได้ใน 30 วัน[8] ดังต่อไปนี้ มาคูณด้วย Run-off rate ตามประเภทคู่สัญญา ประเภทธุรกรรม การได้รับการคุ้มครองเงินฝาก และลักษณะของบัญชีเงินรับฝากและเงินกู้ยืม โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 2

(1) เงินรับฝากและเงินกู้ยืมประเภทจ่ายคืนเมื่อทวงถามทั้งหมด

(2) เงินรับฝากและเงินกู้ยืมประเภทจ่ายคืนเมื่อสิ้นระยะเวลาซึ่งมีกำหนดชำระคืนภายในระยะเวลา 30 วัน

(3) เงินรับฝากและเงินกู้ยืมประเภทจ่ายคืนเมื่อสิ้นระยะเวลาที่มีกำหนดชำระคืนมากกว่า 30 วัน ที่ผู้ฝากเงินมีสิทธิไถ่ถอนก่อนกำหนดได้

(4) เงินรับฝากและเงินกู้ยืมประเภทจ่ายคืนเมื่อสิ้นระยะเวลาที่มีกำหนดชำระคืนมากกว่า 30 วัน ที่ธนาคารพาณิชย์มีสิทธิจ่ายคืนก่อนครบกำหนดและหากไม่ใช้สิทธิอาจมีผลกระทบในทางลบต่อชื่อเสียงของธนาคารพาณิชย์

(5) เงินรับฝากและเงินกู้ยืมประเภทจ่ายคืนเมื่อสิ้นระยะเวลาที่มีกำหนดชำระคืนมากกว่า 30 วัน ที่มีเงื่อนไขห้ามไถ่ถอนก่อนครบกำหนด

(6) ตราสารหนี้ไม่มีหลักประกันทุกประเภทที่จะครบกำหนดภายในระยะเวลา 30 วัน

(7) เงินรับฝากและเงินกู้ยืมอื่น ๆ ที่จะครบกำหนดภายในระยะเวลา 30 วัน

[8] ทั้งนี้ เงินรับฝากและเงินกู้ยืมจากนิติบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ธุรกิจขนาดเล็ก ที่สามารถก่อให้เกิดกระแสเงินสดไหลออกได้ใน 30 วัน ไม่รวมถึงเงินรับฝากที่ใช้ในการค้ำประกันสินเชื่อที่มีอายุคงเหลือมากกว่า 30 วัน

ตารางที่ 2 อัตราการไหลออก (Run-off rate) สำหรับเงินรับฝากและเงินกู้ยืมรายใหญ่แบบไม่มีหลักประกัน

หน่วย: ร้อยละ

	ประเภทคู่สัญญา	เข้าข่าย Operational deposit		ไม่เข้าข่าย Operational deposit	
		ได้รับการคุ้มครองเงินฝาก	ไม่ได้รับการคุ้มครองเงินฝาก	ได้รับการคุ้มครองเงินฝาก	ไม่ได้รับการคุ้มครองเงินฝาก
เงินรับฝากและเงินกู้ยืม (1) - (4)	ธุรกิจเอกชน/รัฐบาล/ธนาคารกลาง/องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น/องค์การของรัฐ/รัฐวิสาหกิจ/MDBs	5	25	20 (เฉพาะกรณีคุ้มครองเงินฝากเต็มจำนวน)	40
	ธนาคารพาณิชย์/บริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินของธนาคารพาณิชย์เอง/บริษัทเงินทุน/บริษัทเครดิตฟองซิเอร์/บริษัทอื่นที่ประกอบธุรกิจทางการเงิน/สถาบันการเงินเฉพาะกิจ/นิติบุคคลอื่น	5	25	100	
เงินรับฝากและเงินกู้ยืม (5)	ธุรกิจเอกชน/รัฐบาล/ธนาคารกลาง/องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น/องค์การของรัฐ/รัฐวิสาหกิจ/MDBs	20			
	ธนาคารพาณิชย์/บริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินของธนาคารพาณิชย์เอง/บริษัทเงินทุน/บริษัทเครดิตฟองซิเอร์/บริษัทอื่นที่ประกอบธุรกิจทางการเงิน/สถาบันการเงินเฉพาะกิจ/นิติบุคคลอื่น	50			
(6) ตราสารหนี้ไม่มีหลักประกัน		100			
(7) เงินรับฝากและเงินกู้ยืมอื่น ๆ					

สำหรับรายการเงินรับฝากและเงินกู้ยืมที่มีเงื่อนไขห้ามไถ่ถอนก่อนครบกำหนดตามข้อ (5) ข้างต้น จะได้รับ Run-off rate ร้อยละ 20 หรือร้อยละ 50 ขึ้นอยู่กับประเภทคู่สัญญา และต้องมีคุณสมบัติครบทุกข้อดังต่อไปนี้ 1) ระบุในสัญญาอย่างชัดเจนว่า “ห้ามไถ่ถอนก่อนครบกำหนด” และ 2) ไม่มีพฤติกรรมการไถ่ถอนก่อนครบกำหนด ซึ่งรวมถึงการไม่มีกระแสเงินสดไหลออกก่อนครบกำหนดที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์ดังกล่าว เช่น การนำมาเป็นหลักประกันสินเชื่อ

หากธนาคารพาณิชย์ใดมีพฤติกรรมการไถ่ถอนก่อนครบกำหนดอย่างมีนัยสำคัญ ผู้ตรวจการสถาบันการเงินอาจสั่งการให้ธนาคารพาณิชย์นั้นประมาณการกระแสเงินสดไหลออกสำหรับเงินรับฝากและเงินกู้ยืมที่มีเงื่อนไขห้ามไถ่ถอนก่อนครบกำหนดตามข้อ (5) โดยใช้ Run-off rate เช่นเดียวกับรายการเงินรับฝากและเงินกู้ยืมประเภทจ่ายคืนเมื่อสิ้นระยะเวลาที่มีกำหนดชำระคืนมากกว่า 30 วัน ที่ผู้ฝากเงินมีสิทธิไถ่ถอนก่อนกำหนดได้แทน ทั้งนี้ ธนาคารพาณิชย์ต้องจัดทำรายละเอียดข้อมูลเกี่ยวกับคุณสมบัติข้างต้นของรายการเงินรับฝากและเงินกู้ยืมที่มีเงื่อนไขห้ามไถ่ถอนก่อนครบกำหนด โดยพร้อมให้ผู้ตรวจการสถาบันการเงินตรวจสอบได้เมื่อร้องขอ

3. เงินกู้ยืมที่มีหลักประกัน (Secured funding)

เงินกู้ยืมที่มีหลักประกัน ให้รวมถึงเงินกู้ยืมจากธุรกรรมการขายตราสารหนี้โดยมีสัญญาว่าจะซื้อคืน (Repo) ธุรกรรมการให้ยืมหลักทรัพย์ (Securities lending) ธุรกรรมการแลกเปลี่ยนหลักประกัน (Collateral swap) และการให้ลูกค้ายืมหลักทรัพย์เพื่อไปเปิดฐานะชอร์ต (Short position)

<u>วิธีการคำนวณ</u>

ให้ธนาคารพาณิชย์นำยอดเงินที่ได้รับมาจากการกู้ยืมที่มีหลักประกัน ซึ่งรวมถึงธุรกรรมการขายตราสารหนี้โดยมีสัญญาว่าจะซื้อคืน ธุรกรรมการให้ยืมหลักทรัพย์ ธุรกรรมการให้ลูกค้ายืมหลักทรัพย์เพื่อไปเปิดฐานะชอร์ตของลูกค้า และธุรกรรมการแลกเปลี่ยนหลักประกันที่จะครบกำหนดในระยะเวลา 30 วัน และยอดเงินที่ได้รับมาจากธุรกรรมการให้ลูกค้ายืมหลักทรัพย์เพื่อไปเปิดฐานะชอร์ตของลูกค้าที่ไม่มีวันครบกำหนดชัดเจน มาคูณด้วย Run-off rate ตามประเภทคู่สัญญาและประเภทหลักประกัน โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 อัตราการไหลออกสำหรับเงินกู้ยืมที่มีหลักประกัน (Secured funding)

หน่วย: ร้อยละ

หลักประกัน / คู่สัญญา	สินทรัพย์สภาพคล่อง (HQLA)			Non HQLA
	ชั้นที่ 1	ชั้นที่ 2A	ชั้นที่ 2B	
• ธนาคารกลาง[9]	0	0	0	0
• รัฐบาล[10] • องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น/องค์การของรัฐ/รัฐวิสาหกิจ[11] • MDBs	0	15	25	25
• อื่น ๆ	0	15	50	100

ทั้งนี้ หากธนาคารพาณิชย์ได้วางหลักประกันในลักษณะที่เป็นหลักประกันรวมซึ่งประกอบด้วยหลักประกันหลายประเภททั้งที่เข้าข่ายเป็นสินทรัพย์สภาพคล่องและไม่เข้าข่ายเป็นสินทรัพย์สภาพคล่อง และในการทำธุรกรรมเงินกู้ยืมที่มีหลักประกันไม่ได้ระบุเจาะจงประเภทหลักประกันอย่างชัดเจน ให้ถือว่าสินทรัพย์ที่มีสภาพคล่องน้อยที่สุดจะถูกใช้เป็นหลักประกันก่อน กล่าวคือ สินทรัพย์ที่ไม่เข้าข่ายเป็นสินทรัพย์สภาพคล่องจะถูกใช้เป็นหลักประกันในการทำธุรกรรมก่อน ต่อมาจึงใช้สินทรัพย์ชั้นที่ 2 และสินทรัพย์ชั้นที่ 1 ตามลำดับ

อนึ่ง สำหรับธุรกรรมการให้ลูกค้ายืมหลักทรัพย์เพื่อไปเปิดฐานะชอร์ต โดยใช้หลักทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์เอง ให้ธนาคารพาณิชย์นำยอดเงินที่ได้รับมาจากธุรกรรมดังกล่าวมาคูณด้วย Run-off rate ที่ร้อยละ 100

---

[9] ธนาคารกลางในที่นี้ หมายถึง ธนาคารแห่งประเทศไทย และธนาคารกลางของประเทศที่ธนาคารพาณิชย์มีสาขาจัดตั้งอยู่

[10] รัฐบาลในที่นี้ หมายถึง รัฐบาลไทย และรัฐบาลของประเทศที่ธนาคารพาณิชย์มีสาขาจัดตั้งอยู่

[11] องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การของรัฐ และรัฐวิสาหกิจในที่นี้ หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การของรัฐ และรัฐวิสาหกิจของไทย และของประเทศที่ธนาคารพาณิชย์ไปมีสาขาจัดตั้งอยู่ ที่ได้รับน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 20 หรือดีกว่า

4. ภาระผูกพันที่มีสัญญา

ภาระผูกพันที่มีสัญญาซึ่งอาจก่อให้เกิดกระแสเงินสดไหลออกได้ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.1 กระแสเงินสดไหลออกจากธุรกรรมอนุพันธ์ (Derivatives cash outflow)

4.2 หลักประกันที่ต้องวางเพิ่มและกระแสเงินสดไหลออกจากธุรกรรมอนุพันธ์และธุรกรรมอื่น เนื่องจากกรณีดังต่อไปนี้

4.2.1 หลักประกันที่ต้องวางเพิ่มและกระแสเงินสดไหลออกตามสัญญาอันเนื่องมาจากการที่ธนาคารพาณิชย์ถูกลดอันดับเครดิตลงไม่เกิน 3 อันดับ โดยสัญญากำหนดให้คู่สัญญาสามารถเรียกหลักประกันเพิ่ม หรือเรียกชำระหนี้คืนก่อนกำหนด หรือเบิกใช้วงเงินที่ธนาคารพาณิชย์เปิดไว้ให้ เป็นต้น

4.2.2 การลดลงของมูลค่าหลักประกันที่วางไว้สำหรับการทำธุรกรรมอนุพันธ์และธุรกรรมอื่น

4.2.3 หลักประกันส่วนเกินที่คู่สัญญาวางไว้สำหรับการทำธุรกรรมอนุพันธ์และธุรกรรมอื่นที่อาจถูกเรียกคืน

4.2.4 หลักประกันในการทำธุรกรรมอนุพันธ์และธุรกรรมอื่นที่ธนาคารพาณิชย์ต้องวางเพิ่มตามสัญญาแต่คู่สัญญายังมิได้ใช้สิทธิในการเรียกหลักประกันดังกล่าว

4.2.5 หลักประกันที่เข้าข่ายเป็นสินทรัพย์สภาพคล่องที่คู่สัญญานำมาวางในการทำธุรกรรมอนุพันธ์และธุรกรรมอื่นกับธนาคารพาณิชย์ โดยคู่สัญญามีสิทธิที่จะนำสินทรัพย์ที่เข้าข่ายเป็นสินทรัพย์สภาพคล่องในลำดับชั้นที่ต่ำกว่าหรือสินทรัพย์ที่ไม่เข้าข่ายเป็นสินทรัพย์สภาพคล่องมาเป็นหลักประกันแทนได้ตามที่ระบุในสัญญา โดยไม่ต้องได้รับการยินยอมจากธนาคารพาณิชย์ และหลักประกันที่เข้าข่ายเป็นสินทรัพย์สภาพคล่องนั้นไม่ได้ถูกแยกบัญชี (Segregation of account) ทำให้ธนาคารพาณิชย์สามารถนับสินทรัพย์ดังกล่าวเป็นสินทรัพย์สภาพคล่องได้

4.2.6 การเปลี่ยนแปลงมูลค่าธุรกรรมอนุพันธ์หรือธุรกรรมอื่น

4.3 การไถ่ถอนตราสารจากการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ (Asset-backed securities) ธุรกรรมซับซ้อน (Structured financing instrument) และหุ้นกู้มีประกัน (Covered bond) ที่ธนาคารพาณิชย์ หรือบริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินเป็นผู้ออก

4.4 กระแสเงินสดไหลออกที่เกี่ยวกับตราสารระยะสั้นจากการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ (Asset-backed commercial paper: ABCP) นิติบุคคลเฉพาะกิจเพื่อการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ (Special Purpose Vehicles/ Conduits/ Securities Investment Vehicles) และธุรกรรมกู้ยืมต่าง ๆ (Other financing activities) เนื่องจากการเป็นผู้รับไถ่ถอนตราสารหนี้ การเป็นผู้สนับสนุนทางการเงิน (Sponsor) หรือการเป็นผู้ให้สภาพคล่อง (Liquidity provider)

4.5 วงเงินที่ยังไม่ได้เบิกใช้ซึ่งไม่สามารถยกเลิกได้ (Committed facilities)

วงเงินเฉพาะส่วนที่ลูกค้ายังไม่ได้เบิกใช้ที่ธนาคารพาณิชย์อนุมัติให้แก่ลูกค้า ซึ่งธนาคารพาณิชย์ไม่สามารถยกเลิกได้ หรือสามารถยกเลิกได้ภายใต้เงื่อนไขที่ตกลงไว้ล่วงหน้า (Conditionally revocable facilities) โดยสามารถแบ่งประเภทวงเงินออกเป็น 2 ประเภท ตามวัตถุประสงค์ของวงเงิน ดังนี้

4.5.1 วัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการไถ่ถอนตราสารหนี้ที่ลูกค้าเป็นผู้ออกที่จะครบกำหนด (Liquidity facilities)

4.5.2 วัตถุประสงค์อื่น (Credit facilities) ซึ่งหมายถึง วงเงินอื่นนอกเหนือจากการไถ่ถอนตราสารหนี้ที่ลูกค้าเป็นผู้ออกที่จะครบกำหนด โดยเป็นวงเงินเพื่อใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียน (Working capital) ของลูกค้า และวงเงินส่วนที่เหลือจากวงเงินที่มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการไถ่ถอนตราสารหนี้ที่จะครบกำหนดแต่ยังไม่มีการจัดสรรให้รองรับการไถ่ถอนตราสารหนี้ใด จึงจัดเป็นวงเงินเพื่อวัตถุประสงค์อื่น

4.6 วงเงินที่ยังไม่ได้เบิกใช้ซึ่งสามารถยกเลิกได้โดยไม่มีเงื่อนไข (Unconditionally revocable uncommitted facilities)

วงเงินเฉพาะส่วนที่ลูกค้ายังไม่ได้เบิกใช้ที่ธนาคารพาณิชย์อนุมัติให้แก่ลูกค้า ซึ่งธนาคารพาณิชย์สามารถยกเลิกวงเงินดังกล่าวได้ทันทีโดยปราศจากเงื่อนไข โดยลูกค้ารับรู้ถึงการได้รับอนุมัติวงเงินดังกล่าวจากธนาคารพาณิชย์แล้ว[12]ซึ่งครอบคลุมทั้งวงเงินที่มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการไถ่ถอนตราสารหนี้ที่ลูกค้าเป็นผู้ออกที่จะครบกำหนด (Liquidity facilities) และวงเงินที่มีวัตถุประสงค์อื่น (Credit facilities)

4.7 ธุรกรรมที่เกี่ยวกับบริการทางการเงินเพื่อการค้า (Trade finance-related obligations)

สัญญาค้ำประกัน รับรอง และอาวัลทุกประเภทที่ธนาคารพาณิชย์เป็นผู้ค้ำประกัน รับรอง และอาวัล รวมถึงเล็ตเตอร์ออฟเครดิตที่ธนาคารพาณิชย์เป็นผู้ออก ที่เกี่ยวข้องกับบริการทางการเงินเพื่อการค้า และธุรกรรมอื่นที่ธนาคารพาณิชย์มีอยู่ที่เกี่ยวข้องกับบริการทางการเงินเพื่อการค้านอกเหนือจากรายการข้างต้น

4.8 การค้ำประกัน รับรอง อาวัล และเล็ตเตอร์ออฟเครดิตที่ไม่เกี่ยวข้องกับบริการทางการเงินเพื่อการค้า (Guarantees and letters of credit unrelated to trade finance obligations)

สัญญาค้ำประกัน รับรอง และอาวัลทุกประเภทที่ธนาคารพาณิชย์เป็นผู้ค้ำประกัน รับรอง และอาวัล รวมถึงเล็ตเตอร์ออฟเครดิตที่ธนาคารพาณิชย์เป็นผู้ออก ที่ไม่เกี่ยวข้องกับบริการทางการเงินเพื่อการค้า

---

[12] ไม่รวมถึงวงเงินที่ธนาคารพาณิชย์กำหนดเป็นการภายในโดยไม่มีสัญญาลงนามกับลูกค้า/คู่ค้า อย่างไรก็ดี ให้รวมถึงกรณีธนาคารพาณิชย์พิจารณาแล้วเห็นว่าลูกค้ารับรู้ถึงการได้รับวงเงินดังกล่าว และการปฏิเสธการเบิกใช้อาจกระทบต่อความเสี่ยงด้านชื่อเสียงซึ่งจะกระทบต่อความเสี่ยงด้านสภาพคล่องของธนาคารพาณิชย์อย่างมีนัยสำคัญ

4.9 การเปิดฐานะชอร์ต (Short position) ของธนาคารพาณิชย์ โดยใช้หลักทรัพย์ของลูกค้าที่นำมาวางไว้เป็นหลักประกันกับธนาคารพาณิชย์

การเปิดฐานะชอร์ต (Short position) ของธนาคารพาณิชย์ โดยใช้หลักทรัพย์ของลูกค้าที่นำมาวางไว้เป็นหลักประกันซึ่งได้มาจากการทำธุรกรรมการซื้อหลักทรัพย์โดยมีสัญญาว่าจะขายคืน (Reverse repos) และการกู้ยืมหลักทรัพย์แบบมีหลักประกัน (Securities borrowing)

4.10 ภาระผูกพันตามสัญญาอื่นที่จะจ่ายเงินหรือให้กู้ยืมแก่คู่สัญญา

ภาระผูกพันตามสัญญาที่ทำให้ธนาคารพาณิชย์อาจต้องจ่ายหรือให้กู้ยืมแก่คู่สัญญา เช่น การจ่ายเงินปันผล ธุรกรรมการกู้ยืมหลักทรัพย์แบบไม่มีหลักประกัน (Unsecured securities borrowing) การเปิดฐานะชอร์ตของธนาคารพาณิชย์ โดยหลักทรัพย์นั้นได้มาจากการทำธุรกรรมการกู้ยืมหลักทรัพย์แบบไม่มีหลักประกัน รวมถึงภาระผูกพันตามสัญญาซึ่งไม่เข้าข่ายตามนิยามข้อ 4.1 ถึง 4.9 ข้างต้น ทั้งนี้ ไม่รวมกระแสเงินสดไหลออกเนื่องจากค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์

<u>วิธีการคำนวณ</u>

แบ่งวิธีการคำนวณเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

<u>กลุ่มที่ 1</u> ภาระผูกพันที่มีสัญญาที่ไม่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อ

ให้ธนาคารพาณิชย์คำนวณหาประมาณการกระแสเงินสดไหลออกในระยะเวลา 30 วัน ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ประมาณการกระแสเงินสดไหลออกสำหรับภาระผูกพันที่มีสัญญา

รายการ	ประมาณการกระแสเงินสดไหลออก
4.1 กระแสเงินสดไหลออกสุทธิจากธุรกรรมอนุพันธ์	ให้ธนาคารพาณิชย์นำกระแสเงินสดที่คาดว่าจะไหลออกสุทธิ[13]ภายในระยะเวลา 30 วัน จากธุรกรรมอนุพันธ์หลังพิจารณามูลค่าหลักประกัน[14] และสำหรับกรณีของกระแสเงินสดที่อาจเกิดขึ้น (Contingent cashflow)[15] เช่น ธุรกรรม Option ให้นับรวมเฉพาะกระแสเงินสดจากธุรกรรมที่มีลักษณะ In the money (เมื่อพิจารณาจากฝั่งผู้ซื้อ Option) มาคูณด้วย Run-off rate ที่ **ร้อยละ 100**

[13] ธนาคารพาณิชย์สามารถหักกลบกระแสเงินสดภายในระยะเวลา 30 วันจากธุรกรรมอนุพันธ์ได้โดยไม่ต้องมีสัญญายินยอม (Netting agreement) แต่ไม่รวมถึงการหักกลบลบหนี้ข้ามคู่สัญญา (Netting across counterparties)

[14] ให้ใช้กระแสเงินสดสุทธิหลังพิจารณามูลค่าหลักประกัน (เฉพาะกรณีที่สินทรัพย์ดังกล่าวเข้าข่ายเป็นสินทรัพย์สภาพคล่องและไม่ถูกนับรวมเป็นสินทรัพย์สภาพคล่องเพื่อคำนวณอัตราส่วน LCR)

[15] Contingent cashflow ให้รวมถึงธุรกรรม Prorata forward ด้วย

รายการ	ประมาณการกระแสเงินสดไหลออก
4.2 หลักประกันที่ต้องวางเพิ่มและกระแสเงินสดไหลออกจากธุรกรรมอนุพันธ์และธุรกรรมอื่น	
4.2.1 หลักประกันที่ต้องวางเพิ่มและกระแสเงินสดไหลออกเนื่องจากการถูกลดอันดับเครดิต	ให้ธนาคารพาณิชย์นำปริมาณหลักประกันที่ต้องวางเพิ่มและกระแสเงินสดไหลออกตามสัญญาอันเนื่องมาจากการที่ธนาคารพาณิชย์ถูกลดอันดับเครดิตลงไม่เกิน 3 อันดับมาคูณด้วย Run-off rate ที่**ร้อยละ 100**
4.2.2 การลดลงของมูลค่าหลักประกันที่วางไว้สำหรับการทำธุรกรรมอนุพันธ์และธุรกรรมอื่น	
• สินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 1	ให้ธนาคารพาณิชย์นำมูลค่าตลาด ณ วันที่รายงานของสินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 1 ที่วางไว้เป็นหลักประกันมาคูณด้วย Run-off rate ที่**ร้อยละ 0**
• ไม่ใช่สินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 1	ให้ธนาคารพาณิชย์นำมูลค่าตลาด ณ วันที่รายงานของสินทรัพย์ที่ไม่ใช่สินทรัพย์สภาพคล่องชั้นที่ 1 ที่วางไว้เป็นหลักประกันหลังหักอัตราส่วนลด (Haircut) ตามประเภทหลักประกันมาคูณด้วย Run-off rate ที่**ร้อยละ 20**
4.2.3 หลักประกันส่วนเกินที่คู่สัญญาวางไว้เพื่อธุรกรรมอนุพันธ์และธุรกรรมอื่นที่อาจถูกเรียกคืน	ให้ธนาคารพาณิชย์นำปริมาณหลักประกันส่วนที่เกินกว่าอัตราขั้นต่ำที่ธนาคารพาณิชย์กำหนดให้คู่สัญญานำมาวางเป็นหลักประกันในการทำธุรกรรมอนุพันธ์และธุรกรรมอื่นซึ่งคู่สัญญาสามารถเรียกคืนได้มาคูณด้วย Run-off rate ที่ **ร้อยละ 100**
4.2.4 หลักประกันที่ต้องวางเพิ่มตามสัญญาของธุรกรรมอนุพันธ์และธุรกรรมอื่น แต่คู่สัญญายังมิได้ใช้สิทธิในการเรียกหลักประกัน	ให้ธนาคารพาณิชย์นำปริมาณหลักประกันส่วนที่ธนาคารพาณิชย์ต้องวางเพิ่มตามสัญญาเมื่อคู่สัญญาเรียกหลักประกันส่วนที่ธนาคารพาณิชย์ต้องวางเพิ่มมาคูณด้วย Run-off rate ที่**ร้อยละ 100**
4.2.5 หลักประกันในการทำธุรกรรมอนุพันธ์และธุรกรรมอื่น ที่คู่สัญญามีสิทธิที่จะแลกเปลี่ยนสินทรัพย์ที่เป็นหลักประกันได้	ให้ธนาคารพาณิชย์นำผลต่างระหว่าง (1) มูลค่าหลักประกันที่เป็นสินทรัพย์สภาพคล่องที่คู่สัญญานำมาวางในการทำธุรกรรมอนุพันธ์และธุรกรรมอื่นกับธนาคารพาณิชย์ และ (2) มูลค่าหลักประกันในลำดับชั้นที่ต่ำกว่าที่คู่สัญญานำมาวางเป็นหลักประกันแทน โดยใช้มูลค่าหลังจากหัก Haircut แล้วมาคูณด้วย Run-off rate ที่**ร้อยละ 100**
4.2.6 การเปลี่ยนแปลงมูลค่าธุรกรรมอนุพันธ์และธุรกรรมอื่น	ให้ธนาคารพาณิชย์นำมูลค่าซึ่งเป็นค่าสัมบูรณ์ที่มากที่สุดของฐานะสุทธิระหว่างหลักประกันที่ได้วางเพิ่ม และหลักประกันที่ได้รับมา (Net collateral flow) ในช่วง 30 วัน โดยใช้ข้อมูลย้อนหลัง 2 ปี มาคูณด้วย Run-off rate ที่ **ร้อยละ 100**

รายการ	ประมาณการกระแสเงินสดไหลออก
4.3 การไถ่ถอนตราสาร Asset-backed securities ตราสาร Structured financing instrument และ Covered bond	ให้ธนาคารพาณิชย์นำมูลค่าตราสาร Asset-backed securities ตราสาร Structured financing instrument และ Covered bond ที่ธนาคารพาณิชย์หรือบริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินเป็นผู้ออก ซึ่งจะครบกำหนดชำระใน 30 วัน มาคูณด้วย Run-off rate ที่**ร้อยละ 100**
4.4 กระแสเงินสดไหลออกที่เกี่ยวกับตราสาร ABCP นิติบุคคลเฉพาะกิจเพื่อการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ และธุรกรรมกู้ยืมต่าง ๆ จากการเป็นผู้รับไถ่ถอนตราสารหนี้หรือเป็นผู้สนับสนุนทางการเงิน	ให้ธนาคารพาณิชย์นำปริมาณเงินที่ธนาคารพาณิชย์จำเป็นต้องใช้ในการให้สภาพคล่องหรือซื้อคืนสินทรัพย์หรือไถ่ถอนตราสาร ABCP นิติบุคคลเพื่อการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ และธุรกรรมกู้ยืมต่าง ๆ เนื่องจากการเป็นผู้รับไถ่ถอนตราสารหนี้หรือการเป็นผู้สนับสนุนทางการเงิน ซึ่งตราสารการกู้ยืมหรือสัญญาที่เกี่ยวข้องดังกล่าวจะครบกำหนดภายในระยะเวลา 30 วันหรือครบกำหนดเกิน 30 วันแต่ให้สิทธิซึ่งมีผลให้สามารถเลื่อนระยะเวลาครบกำหนดให้เร็วขึ้นเป็นภายในระยะเวลา 30 วันได้ มาคูณด้วย Run-off rate ที่ **ร้อยละ 100**
สำหรับภาระผูกพันที่มีสัญญาข้อ 4.5 ถึง 4.8 ให้ธนาคารพาณิชย์ปฏิบัติตามวิธีการคำนวณกลุ่มที่ 2 ด้านล่างนี้	
4.9 การเปิดฐานะชอร์ตของธนาคารพาณิชย์ โดยใช้หลักทรัพย์ของลูกค้าที่นำมาวางไว้เป็นหลักประกันกับธนาคารพาณิชย์	ให้ธนาคารพาณิชย์นำมูลค่าหลักทรัพย์ที่ธนาคารพาณิชย์ได้รับมาจากธุรกรรม Reverse repo และ Securities borrowing มาคูณด้วย Run-off rate ที่**ร้อยละ 0**
4.10 ภาระผูกพันตามสัญญาอื่นที่จะจ่ายเงินหรือให้กู้ยืมแก่คู่สัญญา	ให้ธนาคารพาณิชย์นำปริมาณเงินที่ธนาคารพาณิชย์อาจจะต้องจ่ายหรือให้กู้ยืมแก่คู่สัญญาภายในระยะเวลา 30 วัน มาคูณด้วย Run-off rate ที่**ร้อยละ 100**

<u>กลุ่มที่ 2</u> ภาระผูกพันที่มีสัญญาที่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อ

(1) สำหรับรายการ Committed facilities ข้อ 4.5 ให้ธนาคารพาณิชย์ประมาณการกระแสเงินสดไหลออกในระยะเวลา 30 วัน ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดดังนี้

(1.1) วงเงินประเภท Credit facilities ให้ธนาคารพาณิชย์นำวงเงินซึ่งอนุมัติให้แก่ลูกค้าเฉพาะส่วนที่ลูกค้ายังไม่ได้เบิกใช้มาคูณด้วย Run-off rate ตามประเภทคู่สัญญาและประเภทวงเงิน โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 5

(1.2) วงเงินประเภท Liquidity facilities ให้ธนาคารพาณิชย์นำยอดคงค้างตราสารหนี้ที่ออกโดยลูกค้าซึ่งจะครบกำหนดภายในระยะเวลา 30 วัน มาคูณด้วย Run-off rate ตามประเภทคู่สัญญา และประเภทวงเงิน โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 อัตราการไหลออกสำหรับ Committed facilities

4.5 Committed facilities / คู่สัญญา	Credit facilities (ร้อยละ)	Liquidity facilities (ร้อยละ)
รายย่อย และธุรกิจขนาดเล็ก	5	
ธุรกิจเอกชน รัฐบาล ธนาคารกลาง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การของรัฐ รัฐวิสาหกิจ และ MDBs	10	30
ธนาคารพาณิชย์	40	
บริษัทเงินทุน บริษัทเครดิตฟองซิเอร์ สถาบันการเงินเฉพาะกิจ บริษัทอื่นที่ประกอบธุรกิจทางการเงิน	40	100
นิติบุคคลอื่น[16]		100

สำหรับปริมาณเงินที่มีสัญญากำหนดเวลาเบิกถอนชัดเจนจาก Committed facilities ภายในระยะเวลา 30 วัน กำหนดให้ได้รับ Run-off rate ที่ร้อยละ 100

ทั้งนี้ ธนาคารพาณิชย์สามารถประมาณการกระแสเงินสดไหลออกด้วยจำนวนสุทธิหลังหักหลักประกันที่ได้รับมาจากลูกค้าเพื่อการประกันวงเงิน หรือที่จะได้รับมาตามสัญญาเมื่อลูกค้าเบิกใช้สำหรับวงเงินที่มีลักษณะเหมือนการกู้ยืมโดยมีหลักประกันได้ก็ต่อเมื่อมีคุณสมบัติครบทุกข้อ ดังนี้

- หลักประกันดังกล่าวมีคุณสมบัติเข้าข่ายเป็นสินทรัพย์สภาพคล่องแต่ยังไม่ได้ถูกนับเป็นสินทรัพย์สภาพคล่องในการคำนวณ LCR
- ธนาคารพาณิชย์มีสิทธิตามกฎหมายและมีความพร้อมในทางปฏิบัติที่จะใช้หลักประกันดังกล่าวในการหาสภาพคล่อง
- มูลค่าหลักประกันดังกล่าวไม่มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับโอกาสในการเบิกใช้เงินของลูกค้า

(2) สำหรับรายการภาระผูกพันประเภทวงเงินอื่น ให้ธนาคารพาณิชย์คำนวณหาประมาณการกระแสเงินสดไหลออกในระยะเวลา 30 วัน ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ประมาณการกระแสเงินสดไหลออกสำหรับภาระผูกพันประเภทวงเงิน

รายการ	ประมาณการกระแสเงินสดไหลออก
4.6 Uncommitted facilities	ให้ธนาคารพาณิชย์นำวงเงิน Uncommitted facilities ที่อนุมัติให้แก่ลูกค้าเฉพาะส่วนที่ลูกค้ายังไม่ได้เบิกใช้มาคูณด้วย Run-off rate ที่ **ร้อยละ 0**
4.7 ธุรกรรมที่เกี่ยวกับบริการทางการเงินเพื่อการค้า	ให้ธนาคารพาณิชย์นำยอดคงเหลือในสัญญาค้ำประกัน รับรอง และอาวัลทุกประเภท รวมถึง L/C ที่เกี่ยวข้องกับบริการทางการเงินเพื่อการค้ามาคูณด้วย Run-off rate ที่**ร้อยละ 0.5**

[16] วงเงินทุกประเภทที่ให้แก่นิติบุคคลอื่น เช่น กองทุน นิติบุคคลเฉพาะกิจเพื่อการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ ให้จัดเป็นวงเงินประเภท Liquidity facilities ทั้งหมด

รายการ	ประมาณการกระแสเงินสดไหลออก
4.8 การค้ำประกัน รับรอง อาวัล และ L/C ที่ไม่เกี่ยวข้องกับบริการทางการเงินเพื่อการค้า	ให้ธนาคารพาณิชย์นำยอดคงเหลือในสัญญาค้ำประกัน รับรอง และอาวัลทุกประเภท รวมถึง L/C ที่ไม่เกี่ยวข้องกับบริการทางการเงินเพื่อการค้ามาคูณด้วย Run-off rate ที่**ร้อยละ 1**

ทั้งนี้ หากยอดภาระผูกพันตามสัญญาที่จะให้กู้ยืมแก่ลูกค้ารายย่อย ธุรกิจขนาดเล็ก ธุรกิจเอกชน รัฐบาล องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การของรัฐ รัฐวิสาหกิจ และนิติบุคคลอื่น ภายในระยะเวลา 30 วัน ซึ่งไม่เข้าข่ายตามข้อ 4.1 ถึง 4.10 ข้างต้น มีปริมาณมากกว่าร้อยละ 50 ของกระแสเงินสดไหลเข้าจากเงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ที่มีคุณภาพดีที่เป็นคู่สัญญาประเภทรายย่อย ธุรกิจขนาดเล็ก ธุรกิจเอกชน รัฐบาล องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การของรัฐ รัฐวิสาหกิจ และนิติบุคคลอื่นที่จะครบกำหนดภายในระยะเวลา 30 วัน ส่วนที่เกินกว่าร้อยละ 50 กำหนดให้ได้รับ Run-off rate ที่ร้อยละ 100

5. ภาระผูกพันที่ไม่มีสัญญา

ภาระผูกพันที่ไม่มีสัญญาซึ่งอาจก่อให้เกิดกระแสเงินสดไหลออกได้ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

5.1 การรับซื้อคืนตราสารหนี้ (Debt-buy back requests)

ตราสารหนี้ที่ธนาคารพาณิชย์ หรือบุคคลอื่น เช่น Special Purpose Vehicles (SPVs) ที่ธนาคารพาณิชย์เป็นผู้ให้การสนับสนุนทางการเงิน (Sponsor) เป็นผู้ออก ซึ่งมีอายุครบกำหนดเกินกว่า 30 วัน แต่ธนาคารพาณิชย์อาจต้องรับซื้อคืนเนื่องจากผู้ซื้อคาดหวังว่าจะมีตลาดรองรับ

5.2 การให้ความช่วยเหลือสภาพคล่องแก่กองทุน (Managed funds) ที่บริหารโดยบริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงิน

การให้ความช่วยเหลือสภาพคล่องแก่กองทุนที่บริหารโดยบริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วย**หลักเกณฑ์การกำกับดูแลโครงสร้างและขอบเขตธุรกิจของกลุ่มธุรกิจทางการเงิน** แม้ไม่มีสัญญาระหว่างกันเพื่อป้องกันผลกระทบในทางลบที่อาจมีต่อชื่อเสียงของธนาคารพาณิชย์

5.3 การให้ความช่วยเหลือสภาพคล่องแก่บริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินและกิจการอื่นที่ธนาคารพาณิชย์เป็นผู้ถือหุ้นส่วนน้อย (Minority investments in entities)

การให้ความช่วยเหลือสภาพคล่องแก่บริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วย**หลักเกณฑ์การกำกับดูแลโครงสร้างและขอบเขตธุรกิจของกลุ่มธุรกิจทางการเงิน** และกิจการอื่นที่ธนาคารพาณิชย์เป็นผู้ถือหุ้นส่วนน้อย แต่มีความคาดหวังว่าธนาคารพาณิชย์จะเป็นผู้ให้สภาพคล่องหลักเมื่อกิจการนั้นมีความต้องการสภาพคล่อง

<u>วิธีการคำนวณ</u>

ให้ธนาคารพาณิชย์คำนวณหาประมาณการกระแสเงินสดไหลออกในระยะเวลา 30 วัน ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ประมาณการกระแสเงินสดไหลออกสำหรับภาระผูกพันที่ไม่มีสัญญา

รายการ	ประมาณการกระแสเงินสดไหลออก
5.1 การรับซื้อคืนตราสารหนี้ (Debt-buy back requests)	
- กรณีธนาคารพาณิชย์ หรือบริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินไม่ได้ทำหน้าที่เป็นผู้ค้าตราสารหนี้ (Dealer) หรือเป็นผู้สร้างสภาพคล่องในตลาด (Market maker)	ให้ธนาคารพาณิชย์นำยอดคงเหลือของตราสารหนี้ที่ธนาคารพาณิชย์หรือบุคคลอื่น เช่น SPV ที่ธนาคารพาณิชย์เป็นผู้ให้การสนับสนุนทางการเงิน เป็นผู้ออกทั้งหมดซึ่งมีอายุครบกำหนดไถ่ถอนเกินกว่า 30 วัน มาคูณด้วย Run-off rate ที่**ร้อยละ 5**
- กรณีธนาคารพาณิชย์ หรือบริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินทำหน้าที่เป็น Dealer หรือ Market maker	ให้ธนาคารพาณิชย์นำยอดคงเหลือของตราสารหนี้ที่ธนาคารพาณิชย์หรือบุคคลอื่น เช่น SPV ที่ธนาคารพาณิชย์เป็นผู้ให้การสนับสนุนทางการเงิน เป็นผู้ออกทั้งหมดซึ่งมีอายุครบกำหนดไถ่ถอนเกินกว่า 30 วัน มาคูณด้วย Run-off rate ที่**ร้อยละ 10**
5.2 การให้ความช่วยเหลือสภาพคล่องแก่กองทุน (Managed funds) ที่บริหารโดยบริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงิน	ให้ธนาคารพาณิชย์นำมูลค่า NAV ของกองทุนเปิดประเภทกองทุนรวมตราสารแห่งหนี้ (Fixed income fund) และกองทุนรวมตลาดเงิน (Money market fund) ตามประกาศสำนักงาน ก.ล.ต. ว่าด้วยการจัดตั้งกองทุนรวมและการเข้าทำสัญญารับจัดการกองทุนส่วนบุคคล ที่อยู่ภายใต้การบริหารของบริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงิน (ไม่รวมกองทุนเปิดที่มีพฤติกรรมคล้ายกองทุนปิด) มาคูณด้วย Run-off rate ที่**ร้อยละ 5**[17]
5.3 การให้ความช่วยเหลือสภาพคล่องแก่บริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงิน และกิจการอื่นที่ธนาคารพาณิชย์เป็นผู้ถือหุ้นส่วนน้อย	ให้ธนาคารพาณิชย์คำนวณปริมาณเงินที่ธนาคารพาณิชย์อาจจะต้องให้ความช่วยเหลือแก่บริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงิน และกิจการอื่นที่ธนาคารพาณิชย์เป็นผู้ถือหุ้นส่วนน้อย ภายใน 30 วัน มาคูณด้วย Run-off rate ที่**ร้อยละ 100**

II. ประมาณการกระแสเงินสดไหลเข้า (Expected cash inflow)

กระแสเงินสดไหลเข้าแบ่งออกเป็น 3 ประเภทหลัก ดังนี้

1. เงินให้กู้ยืมที่มีหลักประกัน (Secured lending)

เงินให้กู้ยืมที่มีหลักประกันซึ่งรวมถึงเงินให้กู้ยืมจากธุรกรรมการซื้อหลักทรัพย์โดยมีสัญญาว่าจะขายคืน (Reverse repo) และธุรกรรมการกู้ยืมหลักทรัพย์ (Securities borrowing) ซึ่งมีผลให้ธนาคารพาณิชย์เป็นผู้รับเงินสดและส่งมอบหลักทรัพย์ในอนาคต โดยแบ่งออกเป็น 2 กรณี ดังนี้

1.1 กรณีมิได้นำหลักประกันที่ได้จากการให้กู้ยืมเงินไปใช้ต่อ (Non-rehypothecation) หรือนำไปใช้ต่อซึ่งมีผลทำให้หลักประกันดังกล่าวติดภาระผูกพันแต่ไม่เกิน 30 วัน

[17] อัตราการไหลออกร้อยละ 5 มาจากผลคูณของค่าเฉลี่ยสัดส่วนเงินลงทุนของกองทุนในตราสารหนี้ภาคเอกชนและสถาบันการเงิน กับค่า Haircut โดยประมาณของตราสารหนี้ภาคเอกชนและสถาบันการเงินตามเกณฑ์ LCR ทั้งนี้ หากธนาคารพาณิชย์มีการประมาณการกระแสเงินสดไหลออกสุทธิจากการเข้าช่วยเหลือกองทุน หรือบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน เช่น Undrawn committed line ที่สูงกว่าการคำนวณที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดนี้ ให้ธนาคารพาณิชย์ใช้ประมาณการดังกล่าวแทน

ธุรกรรม Reverse repo และ Securities borrowing ซึ่งหลักประกันที่ได้รับมามิได้ถูกนำไปใช้ต่อ หรือมีการนำไปใช้ต่อ เช่น เปิดฐานะชอร์ต หรือเป็นหลักประกันในการกู้ยืมเงินต่อ ซึ่งมีผลทำให้หลักประกันนั้นติดภาระผูกพันแต่ไม่เกิน 30 วัน

1.2 กรณีนำหลักประกันที่ได้จากการให้กู้ยืมเงินไปใช้ต่อ (Rehypothecation) ซึ่งมีผลทำให้หลักประกันดังกล่าวติดภาระผูกพันเกินกว่า 30 วัน

ธุรกรรม Reverse repo และ Securities borrowing ซึ่งหลักประกันที่ได้รับมามีการนำไปใช้ต่อ เช่น เปิดฐานะชอร์ต หรือเป็นหลักประกันในการกู้ยืมเงินต่อ ซึ่งมีผลทำให้หลักประกันนั้นติดภาระผูกพันเกินกว่า 30 วัน

<u>วิธีการคำนวณ</u>

ให้ธนาคารพาณิชย์นำยอดเงินให้กู้ยืมจากธุรกรรม Reverse repo และ Securities borrowing ที่จะครบกำหนดในระยะเวลา 30 วัน มาคูณด้วยอัตราการไหลเข้า (Inflow rate) ตามประเภทหลักประกันและการนำหลักประกันไปใช้ต่อ โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 อัตราการไหลเข้าสำหรับธุรกรรม Reverse repo และ Securities borrowing

หน่วย: ร้อยละ

หลักประกัน / อัตราไหลเข้า	สินทรัพย์สภาพคล่อง (HQLA)			Non HQLA
	ชั้นที่ 1	ชั้นที่ 2A	ชั้นที่ 2B	
กรณีหลักประกัน<u>มิได้</u>ถูกนำไปใช้ต่อ หรือนำไปใช้ต่อแต่ไม่เกินกว่า 30 วัน	0	15	50	100
กรณีหลักประกันถูกนำไปใช้ต่อเกินกว่า 30 วัน	0			

2. เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ที่มีคุณภาพดี (Fully performing loans)

กระแสเงินสดไหลเข้าจากการรับชำระคืนเงินให้สินเชื่อและเงินฝากจากคู่สัญญาที่มีคุณภาพดี และตราสารหนี้ที่ธนาคารพาณิชย์ถือครอง มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 เงินให้สินเชื่อและเงินฝากที่สถาบันการเงินอื่น

การรับชำระคืนเงินให้สินเชื่อและเงินฝากที่สถาบันการเงินอื่นจากคู่สัญญาที่มีคุณภาพดี ซึ่งหมายถึง **ลูกหนี้ที่ถูกจัดชั้นเป็นสินทรัพย์ที่ไม่มีการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญของความเสี่ยงด้านเครดิต (performing) ตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การจัดชั้นและการกันเงินสำรองของสถาบันการเงิน**

2.2 เงินให้สินเชื่ออื่นที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดให้ได้รับ Inflow rate ร้อยละ 100

เงินให้สินเชื่อตามโครงการสินเชื่อ Soft loan ของธนาคารแห่งประเทศไทย และลูกหนี้ค้างรับที่เกิดจากการขายหลักทรัพย์ซึ่งอยู่ระหว่างรอการส่งมอบ รายการเช็ครอเรียกเก็บ และเงินให้สินเชื่ออื่นที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดเพิ่มเติม

2.3 ตราสารหนี้ที่ธนาคารพาณิชย์ถือครอง

ตราสารหนี้ที่ธนาคารพาณิชย์ถือครองอยู่ซึ่งจัดเป็น**สินทรัพย์ที่ไม่มีการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญของความเสี่ยงด้านเครดิต (performing)** และไม่ถูกนับเป็นสินทรัพย์สภาพคล่องในการคำนวณอัตราส่วน LCR

<u>วิธีการคำนวณ</u>

(1) ให้ธนาคารพาณิชย์นำยอดเงินให้สินเชื่อและเงินฝากที่สถาบันการเงินอื่นที่ให้แก่คู่สัญญาที่มีคุณภาพดีเฉพาะส่วนที่จะครบกำหนดชำระภายในระยะเวลา 30 วัน[18] มาคูณด้วย Inflow rate ตามประเภทคู่สัญญาและประเภทธุรกรรม โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 9 ทั้งนี้ สำหรับเงินให้สินเชื่อที่ไม่มีกำหนดระยะเวลาและจำนวนเงินที่จะได้รับชำระคืนไว้อย่างแน่นอน (Revolving credit) เช่น สินเชื่อเงินกู้เบิกเกินบัญชี (Overdraft) สินเชื่อบัตรเครดิต เป็นต้น ให้ธนาคารพาณิชย์นำยอดเงินขั้นต่ำที่ลูกค้าต้องชำระมาใช้ในการคำนวณ

(2) ให้ธนาคารพาณิชย์นำปริมาณเงินที่ธนาคารพาณิชย์จะได้รับเข้ามาตามสัญญาภายในระยะเวลา 30 วันจากลูกหนี้ค้างรับจากการขายหลักทรัพย์ซึ่งอยู่ระหว่างรอการส่ง มาคูณด้วย Inflow rate ตามรายละเอียดดังตารางที่ 9

(3) ให้ธนาคารพาณิชย์นำยอดตราสารหนี้ที่ธนาคารพาณิชย์ถืออยู่ซึ่งจะครบกำหนดสัญญาภายในระยะเวลา 30 วัน มาคูณด้วย Inflow rate ตามรายละเอียดดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 อัตราการไหลเข้าสำหรับการรับชำระคืนเงินให้สินเชื่อจากลูกหนี้ที่มีคุณภาพดี

หน่วย: ร้อยละ

คู่สัญญา / อัตราการไหลเข้า	รายย่อย/ธุรกิจขนาดเล็ก/ธุรกิจเอกชน/รัฐบาล/องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น/องค์การของรัฐ/รัฐวิสาหกิจ/นิติบุคคลอื่น	ธนาคารกลาง	ธนาคารพาณิชย์/บริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินของธนาคารพาณิชย์เอง/บริษัทเงินทุน/บริษัทเครดิตฟองซิเอร์/สถาบันการเงินเฉพาะกิจ/บริษัทอื่นที่ประกอบธุรกิจทางการเงิน	
			Operational deposit	เงินฝากอื่นซึ่งครบกำหนดใน 30 วัน
2.1 เงินให้สินเชื่อและเงินฝากที่สถาบันการเงินอื่น	50	100	0	100
2.2 เงินให้สินเชื่ออื่นที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดให้ได้รับ Inflow rate ร้อยละ 100	100			
2.3 ตราสารหนี้ที่ธนาคารพาณิชย์ถือครอง	100			

[18] การพิจารณาวันครบกำหนดชำระสินเชื่อหรือวันที่จะได้รับกระแสเงินสดรับจากลูกหนี้ ให้ธนาคารพาณิชย์ใช้วันที่ช้าที่สุดที่ลูกหนี้มีสิทธิตามสัญญาที่จะชำระได้ (Latest possible date) สำหรับสินเชื่อประเภทชำระคืนเมื่อทวงถาม (Call loan) ให้ถือว่าธนาคารพาณิชย์สามารถเรียกคืนสินเชื่อภายในระยะเวลา 30 วันได้ทั้งจำนวน ก่อนคูณ Inflow rate ตามประเภทคู่สัญญา

3. ภาระผูกพันที่มีสัญญา

ภาระผูกพันที่มีสัญญาซึ่งอาจก่อให้เกิดกระแสเงินสดไหลเข้าได้ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 กระแสเงินสดไหลเข้าจากธุรกรรมอนุพันธ์ (Derivatives cash inflow)

3.2 กระแสเงินสดไหลเข้าจากธุรกรรมอื่น

กระแสเงินสดไหลเข้าจากธุรกรรมหรือรายได้ทางการเงินอื่น ๆ[19] ที่มีสัญญากำหนดไว้ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

<u>วิธีการคำนวณ</u>

ให้ธนาคารพาณิชย์คำนวณหาประมาณการกระแสเงินสดไหลเข้าในระยะเวลา 30 วัน ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 10

ตารางที่ 10 ประมาณการกระแสเงินสดไหลเข้าสำหรับภาระผูกพันที่มีสัญญา

รายการ	ประมาณการกระแสเงินสดไหลเข้า
3.1 กระแสเงินสดไหลเข้าสุทธิจากธุรกรรมอนุพันธ์	ให้ธนาคารพาณิชย์นำกระแสเงินสดที่คาดว่าจะไหลเข้าสุทธิ[13]ภายในระยะเวลา 30 วัน จากธุรกรรมอนุพันธ์หลังพิจารณามูลค่าหลักประกัน[14] และสำหรับกรณีของกระแสเงินสดที่อาจเกิดขึ้น (Contingent cashflow)[15] เช่น ธุรกรรม Option ให้นับรวมเฉพาะกระแสเงินสดจากธุรกรรมที่มีลักษณะ In the money (เมื่อพิจารณาจากฝั่งผู้ซื้อ Option) มาคูณด้วย Inflow rate ที่ **ร้อยละ 100**
3.2 ธุรกรรมอื่น	ให้ธนาคารพาณิชย์นำปริมาณเงินที่จะได้รับเข้ามาจากรายการอื่นที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด มาคูณด้วย Inflow rate ที่**ร้อยละ 100**

[19] รายได้ที่<u>ไม่ใช่</u>รายได้ทางการเงิน (Non-financial revenues) เช่น การขายที่ดิน อาคาร อุปกรณ์ และรายรับจากรายการพิเศษต่าง ๆ เป็นต้น